

ODLUKA O UTVRĐIVANJU NACIONALNE KONTROLNE LISTE NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

(“Sl. glasnik RS”, br. 68/2022)

1. Ovom odlukom utvrđuje se Nacionalna kontrolna lista naoružanja i vojne opreme.
2. Nacionalna kontrolna lista iz tačke 1. ove odluke odštampana je uz ovu odluku i čini njen sastavni deo.
3. Danom stupanja na snagu ove odluke prestaje da važi Odluka o utvrđivanju Nacionalne kontrolne liste naoružanja i vojne opreme ("Službeni glasnik RS", broj 102/20).
4. Ova odluka stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".

NACIONALNA KONTROLNA LISTA NAORUŽANJA I VOJNE OPREME

Napomena 1: Nazivi dati "pod znacima navoda" su definisani pojmovi. Vidi 'definicije pojmova korišćenih u ovoj listi' koje su sastavni deo NKL NVO.

Napomena 2: Za hemikalije je navedeno ime i CAS broj. Lista se odnosi na hemikalije iste strukturalne formule (uključujući hidrate) koje se kontrolišu bez obzira na ime ili CAS broj. CAS brojevi su prikazani kako bi se lakše utvrdilo da li određena hemikalija ili smeša podleže kontroli bez obzira na nomenklaturu. CAS brojevi se ne mogu koristiti kao jedino sredstvo identifikacije budući da neki oblici navedenih hemikalija imaju različite CAS brojeve, a i smeše koje sadrže navedenu hemikaliju mogu takođe imati druge CAS brojeve.

1. Oružje glatke cevi kalibra manjeg od 20 mm, ostalo naoružanje i automatsko oružje kalibra 12,7 mm ili manjeg i pribor kako sledi, te za njih specijalno projektovane komponente:

Napomena: Tačka 1. se ne odnosi na sledeće oružje:

a. Vatreno oružje koje je specijalno projektovano za ispaljivanje školske municije, odnosno koje nije u stanju da ispali bilo koju vrstu projektila;

b. Vatreno oružje (ručni lanseri) koje je specijalno projektovano za ispaljivanje projektila vezanih za lansere, bez eksplozivnog punjenja ili komunikacijske veze, dometa do 500 m;

v. Oružja koja ispaljuju municiju s ivičnim paljenjem i koja nisu potpuno automatska;

g. 'Deaktivirano vatreno oružje'.

Tehnička napomena

'Deaktivirano vatreno oružje' je vatreno oružje koje je učinjeno nesposobnim da ispali bilo koji projektil procesima definisanim od strane nacionalnih vlasti države izvoznice. Ovi procesi nepovratno modifikuju bitne elemente vatrene oružja. U skladu sa nacionalnim zakonima i propisima, deaktiviranje vatrene oružja može biti potvrđeno sertifikatom koji izdaje nadležni organ i može biti označeno na vatrene oružju pečatom na suštinskom delu.

a. Puške i kombinovano oružje, revolveri i pištolji, automatske, poluautomatske puške i višecevno oružje;

Napomena: Tačka 1.a. se ne odnosi na sledeće oružje:

a. Puške i kombinovano oružje, proizvedene pre 1938. godine;

b. Reprodukcije pušaka i kombinovanog oružja čiji su originali proizvedeni pre 1890. godine;

v. Revolvere i pištolje, višecevno oružje i mitraljeze proizvedene pre 1890. godine i njihove reprodukcije;

g. Puške ili revolvere, specijalno projektovane za ispaljivanje inertnog projektila kompresovanim vazduhom ili CO₂;

d. Pištolji posebno projektovani za:

1. ubijanje domaćih životinja;

2. uspavljivanje životinja.

b. Oružje glatke cevi kako sledi:

1. Oružje glatke cevi specijalno projektovano za vojnu namenu;

2. Druge vrste oružja glatke cevi kako sledi:

a. Automatsko oružje;

b. Poluautomatsko ili s kliznim mehanizmom punjenja (pumparice);

Napomena: Tačka 1.b.2. se ne odnosi na oružje specijalno projektovano za ispaljivanje inertnog projektila kompresovanim vazduhom ili CO₂.

Napomena: Tačka 1.b. se ne odnosi na sledeće oružje:

a. Oružje glatke cevi proizvedeno pre 1938;

b. Reprodukcije oružja glatke cevi čiji su originali proizvedeni pre 1890. godine;

v. Oružje glatke cevi koje se koristi za lov ili sport. To oružje ne sme biti specijalno projektovano za vojnu upotrebu niti sme biti automatsko;

g. Oružje glatke cevi specijalno projektovane za:

1. Humano ubijanje domaćih životinja;

2. Uspavljivanje životinja;

3. Seizmičke testove;

4. Ispaljivanje industrijskih projektila; ili

5. Onesposobljavanje improvizovanih eksplozivnih naprava.

Važna napomena:

Uređaji za deaktiviranje/onesposobljavanje su obuhvaćeni tačkom 4., i odrednicom 1A006 Nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namene.

v. Oružja koja koriste municiju bez čaure;

g. Oprema projektovana za oružja navedena pod tačkama 1.a., 1.b. ili 1.v.

1. Promenjivi okviri za municiju;

2. Prigušivači zvuka ili moderatori;

3. 'Nosaci oružja';

Tehnička napomena:

Za potrebe Tačke 1.g.3., 'nosač oružja' je uređaj projektovan za montiranje oružja na kopнено vozilo, "vazduhoplov", plovilo ili strukturu.

4. Prigušivači bljeska;

5. Optički nišani sa elektronskom obradom slike;

6. Optički nišani specijalno projektovani za vojnu upotrebu.

2. Oružja glatke cevi kalibra 20 mm ili većeg, ostala oružja ili naoružanje kalibra većeg od 12,7 mm, bacači posebno projektovani ili modifikovani za vojnu upotrebu i pribor kako sledi, i za njih specijalno projektovane komponente:

a. Artiljerijska oruđa, haubice, protivavionski topovi, minobacači, protivoklopno oružje, lanseri raketa, vojni bacači plamena, puške, bestrajno oružje, oružje glatke cevi;

Napomena 1: Tačka 2.a. uključuje ubrizgavače, merne sprave, rezervoare, te ostale komponente specijalno projektovane za upotrebu tečnih potisnih punjenja za bilo koji deo opreme koji podleže kontroli po 2.a.

Napomena 2: Tačka 2.a. se ne odnosi na sledeće oružje:

a. Puške, oružje glatke cevi i kombinovano oružje proizvedeno pre 1938. godine;

b. Reprodukije pušaka, oružja glatke cevi i kombinovanog oružja čiji su originali proizvedeni pre 1890. godine;

v. Puške, haubice, topovi i minobacači, proizvedeni pre 1890. godine;

g. Oružje glatke cevi koje se koristi za lov ili sport. To oružje ne sme biti specijalno projektovano za vojnu upotrebu niti sme biti automatsko;

d. Oružje glatke cevi specijalno projektovano za:

1. Humano ubijanje domaćih životinja;

2. Uspavljivanje životinja;

3. Seizmičke testove;

4. Ispaljivanje industrijskih projektila; ili

5. Onesposobljavanje improvizovanih eksplozivnih naprava.

Važna napomena: Uređaji za deaktiviranje/onesposobljavanje su obuhvaćeni tačkom 4., i odrednicom 1A006 Nacionalne kontrolne liste robe dvostruke namene.

đ. Ručni lanseri specijalno projektovani za ispaljivanje projektila vezanih za lansere bez eksplozivnog punjenja ili komunikacijske veze, dometa do 500 m.

b. Bacač i posebno projektovani i modifikovani za vojnu upotrebu, kao što sledi:

1. Dimni bacači;
2. Gasni bacači;
3. Pirotehnički bacači;

Napomena: Tačka 2.b. ne kontroliše signalne pištolje.

v. Posebno projektovani pribor za oružje pod tačkom 2.a, kako sledi:

1. Nišani za oružja i montirna oprema specijalno projektovani za vojnu upotrebu;
2. Sprave za smanjenje otkrivanja položaja;
3. Nosači;
4. Odvojivi patrone za municiju.

g. Ne upotrebljava se od 2019.

3. Municija i upaljači za municiju, kako sledi, i za njih specijalno projektovane komponente:

a. Municija za oružje koje podleže kontroli po tačkama 1, 2. ili 12;

b. Naprave za podešavanje upaljača specijalno projektovane za municiju koja podleže kontroli po tački 3.a.

Napomena 1: Specijalno projektovane komponente navedene u tački 3. uključuju:

a. Metalne ili plastične komponente kao što su nakovnji kapisle, košuljice zrna, članci redenika, vodeći prsteni i metalni delovi municije;

b. Sigurnosne i armirajuće naprave, upaljače, senzore i inicijalne naprave;

v. Izvore napajanja sa velikim jednokratnim pražnjenjem;

g. Zapaljive čaure za punjenje;

d. Kasetnu municiju, uključujući bombice, mine i projektele navođene na cilj.

Napomena 2: Tačka 3.a. ne kontroliše:

a. Municiju čija je čaura kružno zatvorena bez projektila (manevarska);

b. Školsku municiju sa probušenom komorom za barut;

v. Drugu manevarsku i školsku municiju bez ugrađenih komponenti projektovanih za živu municiju; ili

g. Komponente specijalno projektovane za manevarsku ili školsku municiju, navedenu u ovoj Napomeni 2 a, b. ili v.

Napomena 3: Tačka 3.a. ne kontroliše patrone specijalno projektovane za sledeće svrhe:

a. Signalizaciju;

b. Rasterivanje ptica; ili

v. Paljenje fitilja na naftnim bušotinama.

4. Bombe, torpeda, rakete, projektili, ostale eksplozivne naprave i punjenja, kao i pripadajuća oprema i pribor, specijalno projektovana za vojnu upotrebu kao i komponente specijalno projektovane za gore navedeno:

VAŽNA NAPOMENA 1: Za opremu za navođenje i navigaciju, vidi tačku 11.

VAŽNA NAPOMENA 2: Za sisteme zaštite od protivavionskih projektila, vidi tačku 4.v.

a. Bombe, torpeda, granate, dimni kanisteri, rakete, mine, projektili, dubinska (protivpodmornička) punjenja, punjenja za rušenje kao i oprema za uništavanje, 'pirotehničke' naprave, patrone i simulatori (npr. oprema koja simulira karakteristike bilo kojeg od ovih sredstava), specijalno projektovani za vojnu upotrebu;

Napomena: Tačka 4.a. uključuje:

a. Dimne bombe, zapaljive bombe i eksplozivne naprave;

b. Mlaznice ili raketni projektili i vrhovi projektila na letelicama koje imaju mogućnost povratka u atmosferu.

b. Oprema koja ima sledeće karakteristike:

1. Specijalno projektovana za vojnu upotrebu; i

2. Specijalno projektovana za 'aktivnosti' vezane za bilo koju od sledećih stavki:

a. Robu određenu po tački 4.a.; ili

b. Improvizovane eksplozivne naprave (IED).

Tehnička napomena:

Za potrebe tačke 4.b.2. 'aktivnosti' se odnose na rukovanje, lansiranje, polaganje, kontrolu, pražnjenje, detonaciju, aktiviranje, energetske punjenje za jednokratno ispaljenje, zavaravanje, ometanje, čišćenje, detekciju, onesposobljavanje ili uklanjanje.

Napomena 1: Tačka 4.b. obuhvata:

a. Mobilnu opremu za pretvaranje gasa u tečno stanje koja može proizvesti 1.000 kg ili više gasa u tečnom stanju dnevno;

b. Plutajući električni provodni kabl za čišćenje magnetskih mina.

Napomena 2: Tačka 4.b. se ne odnosi na ručne naprave koje su namenjene isključivo za detekciju metalnih predmeta i nemaju mogućnost razlikovanja mina od ostalih metalnih predmeta.

v. Sistemi zaštite od protivavionskih projektila (AMPS).

Napomena: Tačka 4.v. se ne odnosi na sisteme zaštite od protivavionskih projektila koji imaju sledeće karakteristike:

a. Bilo koji od navedenih senzora za upozoravanje na projekte:

1. Pasivni senzori koji dostižu jačinu javljanja između 100-400 nm; ili

2. Aktivni pulsirajući Dopler sistemi za upozoravanje na projekte;

b. Disperzivni sistemi za protivelektronska dejstva;

v. Mamci, koji ispoljavaju i vidljivi i infracrveni trag, za izbegavanje susreta sa protivavionskim projektilima; i

g. Instaliran na 'civilnom vazduhoplovu' i ima sve navedene karakteristike:

1. Sistem zaštite od protivavionskih projektila je jedino operativan na posebnom 'civilnom vazduhoplovu' na kojem je instaliran poseban AMPS i za koji je potrebno sve od navedenog:

a. Sertifikat civilnog tipa izdat od organa nadležnih za civilno vazduhoplovstvo jedne ili više država izvoznica; ili

b. Sličan dokument koji je prihvaćen od strane Međunarodne organizacije za civilno vazduhoplovstvo (ICAO);

2. Sistem zaštite od protivavionskih projektila obezbeđuje prevenciju od neovlašćenog pristupa 'softveru'; i

3. Sistem zaštite od protivavionskih projektila sadrži i aktivni mehanizam koji onemogućava sistem da funkcioniše kada je uklonjen sa 'civilnog vazduhoplova' na kojem je bio instaliran.

5. Upravljanje vatrom, oprema za osmatranje i upozoravanje, kao i srodni sistemi, oprema za testiranje, podešavanje i protivmere, kako sledi, specijalno projektovana za vojnu upotrebu, i komponente i pribor specijalno projektovani za gore navedeno:

a. Nišani oružja, računari za bombardovanje, sistemi za usmeravanje oružja i sistemi za upravljanje vatrom;

b. Druga oprema za upravljanje vatrom, osmatranje i upozoravanje, i srodni sistemi, kao što sledi:

1. Sistemi za određivanje položaja cilja, označavanje, određivanje daljine do cilja, osmatranje ili praćenje;

2. Oprema za detekciju, prepoznavanje ili identifikaciju;

3. Oprema za fuziju podataka ili za ugradnju senzora;

v. Oprema za protivmere namenjena sredstvima koja podležu kontroli po 5.a ili 5.b.;

Napomena: Za potrebe tačke 5.v. u opremu za protivielektronsko delovanje spada i oprema za detekciju.

g. Oprema za testiranje na terenu ili podešavanje, specijalno projektovana za sredstva koja podležu kontroli po 5.a., 5.b. ili 5.v.

6. Kopnena vozila i komponente, kako sledi:

VAŽNA NAPOMENA: Za opremu za navođenje i navigaciju vidi tačku 11.

a. Kopnena vozila i njihove komponente, specijalno projektovana, izrađena ili modifikovana za vojnu upotrebu;

Napomena 1: Tačka 6.a. obuhvata:

a. tenkove i ostala vojna naoružana vozila i vojna vozila koja su opremljena nosačima za naoružanje ili opremom za postavljanje mina ili lansiranje projektila navedenih u Tački 4;

b. oklopna vozila;

v. amfibijska vozila i vozila za prelaženje dubokih vodenih površina;

g. Vozila za izvlačenje i vozila za vuču ili prevoz oružja ili oružanih sistema, kao i sa tim povezana oprema za rukovanje teretom;

d. priključna vozila.

Napomena 2: Modifikacija kopnenog vozila za vojnu upotrebu navedeno u 6.a. podrazumeva strukturalne, električne ili mehaničke promene koje uključuju jednu ili više komponenti koje su specijalno projektovane za vojnu upotrebu. Takve komponente uključuju:

a. Zaštitu pneumatika, specijalno projektovani da budu neprobojni;

b. Oklopnu zaštitu vitalnih delova (npr. rezervoari za gorivo ili kabine vozila);

c. Specijalna ojačanja ili nosači za oružje;

d. Svetla za noćnu vožnju.

b. Ostala kopnena vozila i komponente, kako sledi:

1. Vozila koja imaju sve sledeće karakteristike:

a. Proizvedena su ili opremljena materijalom ili komponentama koji pružaju balističku zaštitu nivoa III (u skladu sa standardom NIJ 0108.01 iz septembra 1985. godine) ili 'jednakim standardom' ili još bolju zaštitu;

b. Transmisija koja omogućuje simultani pogon na prednje i zadnje točkove, uključujući i za vozila koja imaju dodatne točkove za potrebe nošenja tereta, bilo da ti točkovi imaju pogon ili ne;

v. Bruto težina vozila je veća od 4.500 kg; i

g. Dizajnirana su ili modifikovana za upotrebu van drumova;

2. Komponente koje imaju sve sledeće karakteristike:

- a. Specijalno projektovane za vozila navedena pod tačkom 6.b.1.; i
- b. Pružaju balističku zaštitu nivoa III ili više (u skladu sa standardom NIJ 0108.01 iz septembra 1985. godine) ili 'jednakim standardom'.

VAŽNA NAPOMENA: Vidi takođe tačku 13.a.

Napomena 1: Tačka 6. se ne odnosi na civilna vozila projektovana ili modifikovana za transport novca ili dragocenosti.

Napomena 2: Tačka 6. ne odnosi se na vozila koja ispunjavaju sve od navedenog:

a. Proizvedeni su pre 1946. godine;

b. Nemaju stavke koje su navedene u Zajedničkoj listi vojne opreme EU i proizvedeni nakon 1945. godine, osim za reprodukciju originalnih komponenti ili pribora za vozilo; i

v. Ne uključuju oružje navedeno u tački 1., 2. ili 4. osim ako je neupotrebljivo i ako iz njega nije moguće ispaljivati projektile.

7. Hemijski agensi, i "biološki agensi", "agensi za suzbijanje nemira", radioaktivni materijali, s tim u vezi oprema, komponente i materijali, kako sledi:

a. "Biološki agensi" ili radioaktivni materijali za uništenje ljudi i životinja, opreme, useva ili okoline;

b. Agensi za hemijsko ratovanje:

1. Nervni agensi za hemijsko ratovanje:

a. O-Alkil (jednak ili manji od C10 uključujući cikloalkil), alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) - fosfonofluoridati, kao što su:

Sarin (GB): O - izopropil metilfosfonofluoridat (CAS 107-44-8); i

Soman (GD): O-pinacolyl metilfosfonofluoridat (CAS 96-64-0);

b. O-Alkil (jednak ili manji od C10 uključujući cikloalkil) N, N-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosforamidocijanidati, kao što su:

Tabun (GA): O-etil N, N-dimetilfosforamidocijanidat (CAS 77-81-6);

v. O-Alkil (H ili jednak ili manji od C10 uključujući cikloalkil) C-2-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil)-aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosfonotiolati i odgovarajuće alkalne i protonizovane soli, kao što je:

VX: O-etil C-2-diizopropilaminoetil metil fosfonotiolat (CAS 50782-69-9);

2. Kožni agensi za hemijsko ratovanje:

a. Sumporni otrovi kao što su:

1. 2-hloroetilchlorometilsulfid (CAS 2625-76-5);

2. Bis (2-hloroetil) sulfid (CAS 505-60-2);

3. Bis (2-hloroetiltio) metan (CAS 63869-13-6);

4. 1,2-bis (2-hloroetiltio) etan (CAS 3563-36-8);
5. 1,3-bis (2-hloroetiltio) -n-propan (CAS 63905-10-2);
6. 1,4-bis (2-hloroetiltio) -n-butan (CAS 142868-93-7);
7. 1,5-bis (2-hloroetiltio) -n-pentan (CAS 142868-94-8);
8. Bis (2-hloroetiltiometil) eter (CAS 63918-90-1);
9. Bis (2-hloroetiltioetil) eter (CAS 63918-89-8).

b. Luiziti, kao što su:

1. 2-hlorovinildihloroarsin (CAS 541-25-3);
2. Tris (2-hlorovinil) arsin (CAS 40334-70-1);
3. Bis (2-hlorovinil) hloroarsin (CAS 40334-69-8).

v. Azotni otrovi (iperiti) kao što su:

1. HN1: bis (2-hloroetil) etilamin (CAS 538-07-8);
2. HN2: bis (2-hloroetil) metilamin (CAS 51-75-2);
3. HN3: tris (2-hloroetil) amin (CAS 555-77-1);

3. Agensi za onesposobljavanje (psihoaktivne supstance) u hemijskom ratovanju kao što je:

a. 3-kviniklidinil benzilat (BZ) (CAS 6581-06-2);

4. Defolijanti namenjeni hemijskom ratovanju kao što su:

a. Butil 2-hloro-4-fluorofenoksiacetat (LNF);

b. 2,4,5-trihlorofenoksiocetenska kiselina (CAS 93-76-5) pomešana s 2,4-dihlorofenoksiocetenske kiseline (CAS 94-75-7) (narancasti agens (CAS 39277-47-9));

v. Binarni prekursori i ključni prekursori namenjeni hemijskom ratovanju kako sledi:

1. Alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil fosfonil difluoridi kao što su:

DF: metil fosfonildifluorid (CAS 676-99-3);

2. O-Alkil (H ili jednak ili manji od C10 uključujući cikloalkil) O-2-dialkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) aminoetil alkil (metil, etil, n-propil ili izopropil) fosfoniti i odgovarajuće alkalne i protonizovane soli kao što su:

QL: O-etil O-2-di-izopropilaminoetil metilfosfonit (CAS 57856-11-8);

3. Hlorosarin:O-izopropil metilfosfonohloridat (CAS 1445-76-7);

4. Hlorosoman:O-pinakolil metilfosfonohloridat (CAS 7040-57-5);

g. "Agensi za suzbijanje nereda" i hemikalije koje čine njihov sastavni deo i kombinacije istih, uključujući:

1. Bromobenzil cijanid (CA) (CAS 5798-79-8);
2. O-hlorobenzilidenemalononitril (o-hlorobenzalmalononitril) (CS) (CAS 2698-41-1);
3. Fenilacil hlorid (o-hloroacetofenon) (CN) (CAS 532-27-4);
4. Dibenz-(b,f)-1,4-oksazefin (CR) (CAS 257-07-8);
5. 10-hloro-5, 10-dihidrofenasazin, (fenasazin hlorid), (Adamsit), (DM) (CAS 578-94-9);
6. N-nonanomorfolin, (MPA) (CAS 5299-64-9);

Napomena 1: Tačka 7.g. ne kontroliše 'agense za suzbijanje nereda' koji su pojedinačno pakovani u svrhu samoodbrane.

Napomena 2: Tačka 7.g. ne kontroliše aktivne pojedinačne hemikalije i njihove kombinacije identifikovane i pakovane za proizvodnju hrane ili medicinske svrhe.

d. Oprema specijalno projektovana ili modifikovana za vojnu upotrebu, za raspršivanje bilo čega od napred navedenog i za nju specijalno projektovane komponente:

1. Materijali ili agensi koji podležu kontroli po tački 7.a., 7.b. ili 7.g.; ili
2. Komponente načinjene od prekursora koji podležu kontroli po tački 7.v.;

đ. Oprema za zaštitu i dekontaminaciju, komponente specijalno projektovane za to i posebno formulisane hemijske smeše kako sledi:

1. Oprema specijalno projektovana ili modifikovana za vojnu upotrebu, za odbranu od materijala koji podležu kontroli po tački 7.a. ili 7.b. ili 7.g. i za nju specijalno projektovana namenjene komponente;
2. Oprema specijalno projektovana ili modifikovana za vojnu upotrebu za dekontaminaciju objekata kontaminiranih materijalima koji podležu kontroli po tački 7.a. ili 7.b. i za nju specijalno projektovane komponente;
3. Hemijske smeše posebno razvijene ili formulisane za dekontaminaciju objekata kontaminiranih materijalima koji podležu kontroli po tački 7.a. ili 7.b.;

Napomena: Tačka 7.đ.1. uključuje:

a. Jedinice za kondicioniranje vazduha specijalno projektovane ili modifikovane za nuklearno, biološko ili hemijsko filtriranje;

b. Zaštitnu odeću.

VAŽNA NAPOMENA: Za civilne zaštitne maske, zaštitnu i Dekontaminacijsku opremu vidi takođe kategoriju 1A004 NKL RDN.

e. Oprema, specijalno projektovana ili modifikovana za vojnu upotrebu, za detekciju i otkrivanje ili identifikaciju materijala koji podležu kontroli po tačkama 7.a., 7.b. ili 7.g. i za nju specijalno projektovane komponente;

Napomena: Tačka 7.e. ne kontroliše dozimetre za praćenje ozračenosti koji predstavljaju opremu za ličnu zaštitu od zračenja.

VAŽNA NAPOMENA: Vidi takođe i kategoriju 1A004 na NKL RDN.

ž. "Biopolimeri" specijalno projektovani ili prerađeni za otkrivanje ili identifikaciju agenasa za hemijsko ratovanje koji se kontrolišu shodno 7.b. i kulture posebnih ćelija koje se koriste za njihovu proizvodnju;

z. "Biokatalizatori" za dekontaminaciju ili razgradnju agenasa za hemijsko ratovanje i njihovi biološki sistemi kako sledi:

1. "Biokatalizatori" specijalno projektovani za dekontaminaciju ili raspadanje CW agenasa koji podležu kontroli po tački 7.b. i koji su rezultat usmerene laboratorijske selekcije ili genetske manipulacije bioloških sistema;

2. Biološki sistemi koji sadrže genetske informacije koje se odnose na proizvodnju "biokatalizatora" koji se kontrolišu po tački 7.z.1., kako sledi:

a. "Ekspresivni vektori";

b. Virusi;

v. Kulture ćelija.

Napomena 1: 7.b. i 7.g. ne kontrolišu sledeće:

a. Hlorcijan (Cijan hlorid) (CAS 506-77-4). Vidi odrednicu 1C450.a.5. na NKL RDN;

b. Cijanovodična kiselina (CAS 74-90-8);

v. Hlor (CAS 7782-50-5);

g. Karbonilhlorid (fozgen) (CAS 75-44-5). Vidi odrednicu 1C450.a.4. na NKL RDN;

d. Difozgen (trihlorometil-hloroformat) (CAS 503-38-8);

đ. Ne koristi se od 2004;

e. Ksililbromid, orto: (CAS 89-92-9), meta: (CAS 620-13-3), para: (CAS 104-81-4);

ž. Benzilbromid (CAS 100-39-0);

z. Benziljodid (CAS 620-05-3);

i. Bromoaceton (CAS 598-31-2);

j. Bromcijan (Cijanbromid) (CAS 506-68-3);

k. Bromometiletilketon (CAS 816-40-0);

l. Hloroaceton (CAS 78-95-5);

lj. Etiljodoacetat (CAS 623-48-3);

m. Jodaceton (CAS 3019-04-3);

n. Hloropikrin (CAS 76-06-2). Vidi odrednicu 1C450.a.7. na NKL RDN.

Napomena 2: Kulture ćelija i biološki sistemi navedeni u 7.ž. i 7.z.2. su isključivi i te tačke ne kontrolišu ćelije ili biološke sisteme za civilne svrhe, kao što su poljoprivreda, farmacija, medicina, veterina, životna sredina, uklanjanje otpada ili industrija hrane.

8. "Energetski materijali" i odgovarajuće supstance, kako sledi:

VAŽNA NAPOMENA 1: Vidi takođe kategoriju 1C011 iz NKL RDN.

VAŽNA NAPOMENA 2: Za punjenja i uređaje vidi tačku 4. i odrednicu 1A008 iz NKL RDN.

Tehničke napomene:

1. Za potrebe ove tačke, osim 8.v.11. ili 8.v.12., reč 'smeša' se odnosi na sastav dveju ili više supstanci u kojoj barem jedna podleže kontroli po podtačkama tačke 8.

2. Bilo koja supstanca navedena u podtačkama tačke 8. kontroliše se po ovoj listi čak i kad se koristi za neke druge primene od onih navedenih (npr. TAGN se uglavnom koristi kao eksploziv ali se može koristiti i kao gorivo ili kao oksidator).

3. Za potrebe ove tačke, veličina čestice je srednja vrednost prečnika težine ili zapreminske osnove. Međunarodni ili odgovarajući nacionalni standardi će biti korišćeni prilikom uzimanja uzoraka i određivanja veličine čestice.

a. "Eksplozivi", kako sledi, i njihove 'smeše':

1. ADNBF (aminodinitrobenzofuroxan ili 7-amino-4,6 dinitrobenzofurazane-1-oksidi) (CAS 97096-78-1);

2. BNCP (cis-bis (5nitrotetrazolato) tetra amin-kobalt (III) perhlorat) (CAS 117412-28-9);

3. CL-14 (diamino dinitrobenzofuroksan ili 5,7-diamino-4,6-dinitrobenzofurazan-1-oksidi) (CAS 117907-74-1);

4. CL-20 (HNIW ili heksanitroheksaazaisovurcitan) (CAS 135285-90-4); klatrati od CL-20 (vidi takođe 8.e.3. i 8.e.4. za njegove 'prekursore');

5. CP (2-(5-cijanotetrazolato) penta amin-kobalt (III) perhlorat) (CAS 70247-32-4);

6. DADE (1,1-diamino-2,2-dinitroetilen, FOX-7) (CAS 145250-81-3);

7. DATB (diaminotrinitrobenzen) (CAS 1630-08-6);

8. DDFP (1,4-dinitrodifurazanopiperazin);

9. DDPO (2,6-diamino-3,5-dinitropirazin-1-oksidi, PZO) (CAS 194486-77-6);

10. DIPAM (3,3'-diamino-2,2',4,4',6,6'-heksanitrobifenil ili dipikramid) (CAS 17215-44-0);

11. DDNGU (DINGU ili dintroglukoluril) (CAS 55510-04-8);

12. Furazani, kako sledi:

a. DAAOF (diaminoazoksifurazan);

b. DAAZF (diaminoazofurazan) (CAS 78644-90-3);

13. HMX i derivati (vidi takođe tačke 8.e.5. za njegove "prekursore"), kako sledi:

a. HMX (Ciklotetrametilenetetranitramin, oktahidro-1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazin, 1,3,5,7-tetranitro-1,3,5,7-tetrazaciklooktan, oktogen) CAS 2691-41-0);

b. Difluoroaminated analozi HMX;

v. K-55 (2,4,6,8-tetranitro-2,4,6,8-tetraazabicyklo [3,3,0]-oktanone-3, tetranitrosemiglycouril ili keto-bicyklic HMX (CAS 130256-72-3);

14. HNAD (heksanitroadamantan) (CAS 143850-71-9);

15. HNS (heksanitrostilben) (CAS 20062-22-0);

16. Imidazoli, kako sledi:

a. BNNII (oktahidro-2,5-bis(nitroimino)imidazo[4,5-d]imidazol);

b. DNI (2,4-dinitroimidazol) (CAS 5213-49-0);

v. FDIA (1-fluoro-2,4-dinitroimidazol);

g. NTDNIA (N-(2-nitrotriazol)-2,4-dinitroimidazol);

d. PTIA (1-picryl-2,4,5-trinitroimidazol);

17. NTNMH (1-(2-nitrotriazol)-2-dinitrometilen hidrazin);

18. NTO (ONTA ili 3-nitro-1,2,4-triazol-5-jedan) (CAS 932-64-9);

19. Polinitrokubani sa više od četiri nitro grupe;

20. PYX(2,6-Bis(picrylamino)-3,5-dinitropiridin)(CAS38082-89-2);

21. RDX i derivati, kako sledi:

a. RDX (ciklotrimetilenetrinitramin, ciklonit, T4, heksahidro-1,3,5-trinitro-1,3,5-1,3,5-triazin,1,3,5-trinitro-1,3,5-triaza-cikloheksan, heksogen) (CAS 121-82-4);

b. Keto - RDX (K-6 ili 2,4,6-trinitro-2,4,6-triazacikloheksanon) (CAS 115029-35-1);

22. TAGN (triaminoguanidinenitrat) (CAS 4000-16-2);

23. TATB (triaminotrinitrobenzen) (CAS 3058-38-6) (vidi takođe 8.e.7. za njegove 'prekursore');

24. TEDDZ (3,3,7,7-tetrabis(difluoramino) oktahidro-1,5-dinitro- 1,5-diazocin);

25. Tetrazoli, kako sledi:

a. NTAT (nitrotriazol aminotetrazol);

b. NTNT (1-N-(2-nitrotriazolo)-4-nitrotetrazol);

26. Tetryl (trinitrofenilmetilnitramin) (CAS 479-45-8);
27. TNAD (1,4,5,8-tetranitro-1,4,5,8-tetraazadekalin) (CAS135877- 16-6) (vidi takođe 8. e. 6. za njegove 'prekursore');
28. TNAZ (1,3,3-trinitroazetidin) (CAS 97645-24-4) (vidi takođe 8.e. 2. za njegove 'prekursore');
29. TNGU (SORGUYL ili tetranitroglikoluril) (CAS 55510-03-7);
30. TNP (1,4,5,8-tetranitro-piridazino[4,5-d]piridazin) (CAS 229176-04-9);
31. Triazini, kako sledi:
- a. DNAM (2-oksi-4,6-dinitroamino-s-triazin)(CAS 19899-80-0);
- b. NNHT (2-nitroimino-5-nitro-heksahidro-1,3-5-triazin) (CAS 130400-13-4);
32. Triazoli, kako sledi:
- a. 5-azido-2-nitrotriazol;
- b. ADHTDN (4-amino-3,5-dihidrazino-1,2,4-triazol dinitramid) (CAS 1614-08-0);
- v. ADNT (1-amino-3,5-dinitro-1,2,4-triazol);
- g. BDNTA ([bis-dinitrotriazol]amin);
- d. DBT (3,3'-dinitro-5,5-bi-1,2,4-triazol) (CAS 30003-46-4);
- đ. DNBT (dinitrobistriazol) (CAS 70890-46-9);
- e. Ne koristi se od 2010.;
- ž. NTDNT (1-H-(2-nitrotriazolo) 3,5-dinitrotriazol);
- z. PDNT (1-picryl-3,5-dinitrotriazol);
- i. TACOT (tetranitrobenzotriazolobenzotriazol) (CAS 25243- 36-1);
33. Bilo koji "eksploziv" koji nije naveden u tački 8.a. i ima:
- a. Brzinu detonacije koja prelazi 8700 m/s na maksimalnoj gustini, ili
- b. Pritisak detonacije koji prelazi 34 GPa (340 kbar);
34. Ne koristi se od 2013.;
35. DNAN (2,4-dinitroanisol) (CAS 119-27-7);
36. TEX (4,10-dinitro-2,6,8,12-tetraoksa-4,10-diazaisovurcitan);
37. GUDN (guanulurea dinitramid) FOX-12 (CAS 217464-38-5);
38. Tetrazini, kako slede:

a. BTAT (bis(2,2,2-trinitroetil)-3,6-diaminotetrazin);

b. LAX-112 (3,6-diamin-1,2,4,5-tetrazin-1,4-dioksid);

39. Energetski jonski materijali kojima je stepen topljenja između 343 K (70 °C) i 373 K (100 °C) i čija brzina detonacija prelazi 6,800 m/s ili imaju pritisak detonacije koji prelazi 18 GPa (180 kbar);

40. BTNEN (bis (2,2,2-trinitroetil)-nitramin) (CAS 19836-28-3);

41. FTDO (5,6-(3', 4'-furazano) - 1,2,3,4-tetrazin-1,3-dioksid);

42. EDNA (etilendinitramin) (CAS 505-71-5);

43. TKX-50 (Dihidroksilamonijum 5,5'-bistetrazol-1,1'-diolata);

Napomena: Tačka 8.a. uključuje 'eksplozivne kokristale'.

Tehnička napomena:

'Eksplozivni kokristal' je čvrst materijal koji se sastoji od pravilnog trodimenzionalnog rasporeda dva ili više eksplozivnih molekula, od kojih je barem jedan naveden u tački 8.a.

b. "Pogonska goriva" kako sledi:

1. Bilo koje čvrsto "pogonsko gorivo" teoretskog specifičnog impulsa (u standardnim uslovima) većeg od:

a. 240 sekundi za ne-metalizovano, ne-halogenizovano "pogonsko gorivo";

b. 250 sekundi za ne-metalizovano, halogenizovano "pogonsko gorivo"; ili

v. 260 sekundi za metalizovano "pogonsko gorivo";

2. Ne koristi se od 2013.;

3. "Pogonska goriva" koja imaju vrednost konstante snage (sila baruta, specifična energija) veću od 1 200 kJ/kg;

4. "Pogonska goriva" koja mogu ostvariti stabilnu linearnu brzinu sagorevanja veću od 38mm/s u standardnim uslovima (izmereno u obliku inhibiranog uzorka u krafordovoj bombi) na 6,89 MPa (68,9 bar) pritiska i 294 K (21°C);

5. Elastomerom modifikovano liveno dvobazno "pogonsko gorivo" čija je deformacija pri najvećem naprezanju veća od 5% na 233 K (-40 °C);

6. Bilo koje "pogonsko gorivo" koje sadrži supstance navedene u tački 8.a.;

7. "Pogonska goriva", koja nisu navedena na drugom mestu u NKL NVO, specijalno projektovana za vojnu upotrebu;

v. "Pirotehničke smeše", goriva i supstance u vezi s tim, kako sledi, te njihove 'smeše':

1. Goriva za "vazduhoplove" specijalno formulisan za vojne svrhe;

Napomena 1: Tačka 8.v.1. ne odnosi se na sledeća "vazduhoplovna" goriva: JP-4, JP-5 i JP-8.

Napomena 2: Goriva za "vazduhoplove" koja se kontrolišu po 8.v.1. su gotovi proizvodi, a ne njihovi sastojci.

2. Alan (aluminijски hidrid) (CAS 7784-21-6);

3. Borani i njihovi derivati, kako sledi:

a. Karborani;

b. Homolozi borana, kako sledi:

1. Dekaboran (14) (CAS 17702-41-9);

2. Pentaboran (9) (CAS 19624-22-7);

3. Pentaboran (11) (CAS 18433-84-6);

4. Hidrazin i derivati, kako sledi (vidi takođe tačku 8.g.8. i 8.g.9. za oksidiranje hidrazinskih derivata):

a. Hidrazin (CAS 302-01-2) koncentracije 70% ili veće;

b. Monometil hidrazin (CAS 60-34-4);

v. Simetrični dimetil hidrazin (CAS 540-73-8);

g. Nesimetrični dimetil hidrazin (CAS 57-14-7);

Napomena: Tačka 8.v.4.a. se ne primenjuje na 'smeše' hidrazina specijalno formulisane za zaštitu od korozije.

5. Metalna goriva, 'smeše' goriva ili "pirotehničke" 'smeše' u obliku čestica bez obzira jesu li one sferične, atomizovane, sferoidalne, pločaste ili mlevene, proizvedene od materijala čistoće 99% ili više:

a. Metali i njihove 'smeše', kako sledi:

1. Berilijum (CAS 7440-41-7) veličine čestica manje od 60 µm;

2. Gvozdeni prah (CAS 7439-89-6) veličine čestica od 3 µm ili manje proizveden redukcijom oksida gvožđa vodonikom;

b. 'Smeše' koje sadrže bilo šta od sledećeg:

1. Cirkonijum (CAS 7440-67-7), magnezijum (CAS 7439-95-4) ili njihove legure čestica veličine manjih od 60 µm; ili

2. Bor (CAS 7440-42-8) ili borov karbid (CAS 12069-32-8) goriva čistoće 85% ili veće sa veličinom čestica manjom od 60 µm;

Napomena 1: Tačka 8.v.5. primenjuje se na "eksploziv" i goriva, bez obzira na to da li su metali ili legure enkapsulirani u aluminijum, magnezijum, cirkonijum ili berilijum.

Napomena 2: Tačka 8.v.5.b. se primenjuje isključivo na metalna goriva u formi čestica kada su pomešani sa drugim materijama u 'smešu' napravljenu u vojne svrhe, kao što su na primer suspenzije tečnih "pogonskih goriva" ili "pirotehničke" 'smeše'.

Napomena 3: Tačka 8.v.5.b.2. se ne primenjuje na bor i bor karbid obogaćen borom-10 (20% ili više ukupnog sadržaja bora-10).

6. Vojni materijali koji sadrže zgušnjivače za ugljovodonična goriva posebno formulisana za upotrebu u bacačima plamena ili zapaljivoj municiji, kao što su metalni stearati ili palmati (npr. oktal (CAS 637-12-7)) ili palmitati;

7. Perhlorati, hlorati i hromati spojeni s metalom u prahu ili drugim komponentama visokoenergetskog goriva;

8. Sferični ili sferoidalni aluminijumski prah (CAS 7429-90-5) veličine čestica 60 µm ili manje, proizveden od materijala koji sadrži 99% ili više aluminijuma;

9. Titanijum subhidrid (TiH_n) stoihiometrijskog ekvivalenta $n = 0,65-1,68$;

10. Tečna goriva visoke gustine energije koja nisu sadržana u tački 8.v.1., kako sledi:

a. Mešovita goriva, koja sadrže i čvrsto i tečno gorivo (npr. bor premaz), čija je na masi bazirana gustina energije od 40 MJ/kg ili veća;

b. Druga goriva visoke gustine energije i gorivski aditivi (npr. kuban, jonski rastvor, JP-7, JP-10), čija je na volumenu zasnovana gustina energije 37.5 GJ po kubnom metru ili veća, merena na 293 K (20 °C) i atmosferskom pritisku od jedne atmosfere (101.325 kPa);

Napomena: Tačka 8.v.10.b. se ne primenjuje se na fosilno rafinirana goriva ili biogoriva, ili goriva za motore sertifikovane za upotrebu u civilnom vazduhoplovstvu.

11. "Pirotehničke smese" i pirofori materijali, kako sledi:

a. "Pirotehničke smese" ili pirofori materijali specijalno formulisani da poboljšaju ili kontrolišu proizvodnju energije zračenja u bilo kom delu IR spektra;

b. Smeše magnezijuma, politetrafluoroetilen (PTFE) i vinilidin difluorid-heksafluoropropilen kopolimer (npr. MTV);

12. Gorivske smeše, "pirotehničke" smeše ili "energetski materijali", koji nisu navedeni na drugom mestu u tački 8., a koji poseduju sve što sledi:

a. Sadržaj veći od 0,5% čestica nekih od sledećih:

1. Aluminijum;

2. Berilijum;

3. Bor;

4. Cirkonijum;

5. Magnezijum; ili

6. Titanijum;

b. Čestice navedene u tački 8.v.12.a. veličine manje od 200 nm u bilo kom smeru, i

v. Čestice navedene u tački 8.v.12.a. sa sadržajem metala od 60% ili većim;

Napomena: Tačka 8.v.12. uključuje termite.

g. Oksidatori, kako sledi, te njihove 'smeše':

1. ADN (amonijum dinitramid ili CP 12) (CAS 140456-78-6);
2. AP (amonijum perhlorat) (CAS 7790-98-9);
3. Smeše sastavljene od fluora i bilo kojeg od sledećih sastojaka:
 - a. Ostali halogeni;
 - b. Kiseonik; ili
- v. Azot;

Napomena 1: Tačka 8.g.3. ne kontroliše hlor trifluorid (CAS 7790-91-2).

Napomena 2: Tačka 8.g.3. ne kontroliše azotni triflorid (CAS 7783-54-2) u gasovitom stanju.

4. DNAD (1,3-dinitro-1,3-diazetidini) (CAS 78246-06-7);
5. HAN (hidroksilamonijum nitrat) (CAS 13465-08-2);
6. HAP (hidroksilamonijum perhlorat) (CAS 15588-62-2);
7. HNF (hidrazinijum nitroformat) (CAS 20773-28-8);
8. Hidrazin nitrat (CAS 37836-27-4);
9. Hidrazin perhlorat (CAS 27978-54-7);
10. Tečni oksidatori koji su sastavljeni od ili koji sadrže inhibiranu crvenu zapaljivu azotnu kiselinu (IRFNA) (CAS 8007-58-7);

Napomena: 8.g.10. ne kontroliše neinhibiranu zapaljivu azotnu kiselinu.

d. Veziva, plastifikatori, monomeri, polimeri, kako sledi:

1. AMMO (azidometilmetiloksetan i njegovi polimeri) (CAS 90683-29-7) (vidi takođe 8.e.1. za njegove 'prekursore');
2. BAMO (3,3-bis(azidometil)oksetan i njegovi polimeri) (CAS 17607-20-4) (vidi takođe 8.e.1. za njegove 'prekursore');
3. BDNPA (bis (2,2-dinitropropil)acetal) (CAS 5108-69-0);
4. BDNPF (bis (2,2-dinitropropil)formal) (CAS 5917-61-3);
5. BTTN (butanetrioltrinitrat) (CAS 6659-60-5) (vidi takođe 8.e.8. za njegove 'prekursore');
6. Energetski monomeri, plastifikatori i polimeri, posebno formulisani za vojnu upotrebu koji sadrže bilo koje:
 - a. Azotne grupe;

- b. Azido grupe;
- v. Nitratne grupe;
- g. Nitrazne grupe; ili
- d. Difluoroamino grupe;
- 7. FAMA0 (3-difluoroaminometil-3-azidometil oksetan) i njegovi polimeri;
- 8. FEFO (bis-(2-fluoro-2,2-dinitroetil)formal) (CAS 17003-79-1);
- 9. FPF-1 (poli-2,2,3,3,4,4 heksafluoropentan-1,5-diol formal) (CAS 376-90-9);
- 10. FPF-3 (poli-2,4,4,5,5,6,6-heptafluoro-2 tri-fluorometil-3-oksaheptan-1,7 -diol formal);
- 11. GAP (glicidilazid polimer) (CAS 143178-24-9) i njegovi derivati;
- 12. HTPB (polibutadien s hidroksil završecima) s funkcionalnošću hidroksila jednakom ili većom od 2,2 i manjom ili jednakom 2,4, hidroksilne vrednosti manje od 0,77 meq/g i viskoziteta na 30 °C manjeg od 47 poise (CAS 69102-90-5);
- 13. Alkoholne funkcionalne grupe poli (epihlorohidrin), poli (epihlorohidrindiol) i triol, malih molekularnih težina (manjih od 10.000), kao što sledi:
 - a. Poli (epihlorohidrindiol);
 - b. Poli (epihlorohidrintriol);
- 14. NENAs (nitratoetilnitramin jedinjenja) (CAS 17096-47-8, 85068- 73-1, 82486-83-7, 82486-82-6 i 85954-06-9);
- 15. PGN (Poli-GLYN, poliglicidilinitrat ili poli (nitratometiloksiran) (CAS 27814-48-8);
- 16. Poli-NIMMO (poli(nitratometilmetiloksetan)), poli-NMMO ili poli (3-nitratometil-3-metiloksetan) (CAS 84051-81-0);
- 17. Polinitroortokarbonati;
- 18. TVOPA (1,2,3-tris[1,2-bis(difluoroamino)etoksi] propan ili tris vinoksi adukt propana) (CAS 53159-39-0).
- 19. 4,5 diazidometil-2-metil-1,2,3-triazol (iso-DAMTR);
- 20. PNO (poli(3-nitrato oksetan));
- 21. TMETN (trimetiloletan trinitrat) (CAS 3032-55-1);
- đ. "Aditivi", kako sledi:
 - 1. Bazni bakarni salicilat (CAS 62320-94-9);
 - 2. BHEGA (bis-(2-hidroksietil)glikolamid) (CAS 17409-41-5);
 - 3. BNO (butadienenitrileoksid) (CAS 9003-18-3);

4. Derivati ferocena, kako sledi:

a. Butacen (CAS 125856-62-4);

b. Katocen (2,2-bis-etilferrocenil propan) (CAS 37206-42-1);

v. Ferocen karboksilne kiseline i esteri ferocen karboksilne kiseline;

g. n-butil-ferocen (CAS 31904-29-7);

d. Ostali derivati aduktiranog polimer ferocena koji nisu navedeni na drugom mestu u tački 8.đ.4.;

đ. Etil ferocen (CAS 1273-89-8);

e. Propil ferocen;

ž. Pentil ferocen (CAS 1274-00-6);

z. Dciklopentil ferocen;

i. Dcikloheksil ferocen;

j. Dietil ferocen (CAS 1273-97-8);

k. Dipropil ferocen;

l. Dibutil ferocen (CAS 1274-08-4);

lj. Diheksil ferocen (CAS 93894-59-8);

m. Acetil ferocen (CAS 1271-55-2)/1,1'-diacetil ferocen (CAS 1273-94-5);

5. Olovni beta-resorcilat (CAS 20936-32-7) ili bakreni beta-resorcilat (CAS 70983-44-7);

6. Olovni citrat (CAS 14450-60-3);

7. Olovno-bakreni helati beta-resorcilata ili salicilata (CAS 68411-07-4);

8. Olovni maleat (CAS 19136-34-6);

9. Olovni salicilat (CAS 15748-73-9);

10. Olovni stanat (CAS 12036-31-6);

11. MAPO (tris-1-(2-metil)aziridinil fosfin oksid) (CAS 57-39-6); BOBBA 8 (bis(2-metil aziridinil) 2-(2-hidroksipropanoksi) propilamino fosfin oksid); i ostali MAPO derivati;

12. Metil BAPO (bis(2-metil aziridinil) metilamino fosfin oksid) (CAS 85068-72-0);

13. N-metil-p-nitroanilin (CAS 100-15-2);

14. 3-Nitraza-1,5-pentan diisocijanat (CAS 7406-61-9);

15. Agensi organo-metalnih spojeva, kako sledi:

a. Neopentil[dialil]oksi, tri[dioctil]fosfato-titanat (CAS 103850-22- 2); takođe poznat kao titanijum IV, 2,2[bis 2-propenolato- metil, butanolato, tris (dioktil) fosfato] (CAS 110438-25-0); ili LICA 12 (CAS 103850-22-2);

b. Titanijum IV, [(2-propenolato—1) metil, n-propanolatometil]butanolato-1, tris[dioctyl] pirofosfat ili KR 3538;

v. Titanijum IV, [(2-propenolato—1) metil, n-propanolatometil] butanolato-1, tris(dioctyl) fosfat;

16. Policijanodifluoroaminoetenoksid;

17. Povezujući agensi, kako sledi:

a. 1,1R,1S-trimesoil-tris(2-etilaziridin) (HX-868, BITA) (CAS 7722-73-8);

b. Polifunkcionalni aziridin amidi sa izoftaličnom, trimesičnom, izocijanuričnom ili trimetiladipičnom strukturom koja ima 2-metil ili 2- etil aziridin grupu;

Napomena: Tačka 8.đ.17.b. uključuje:

a. 1,1H-izoftaloil-bis (2-metilaziridin)(HX-752) (CAS 7652-64-4);

b. 2,4,6-tris(2-etil-1-aziridinil)-1,3,5 triazin (HX-874) (CAS 18924-91-9);

v. 1,1'-trimetiladipoil-bis(2-etilaziridin) (HX-877) (CAS 71463-62-2).

18. Propilenimin (2-metilaziridin) (CAS 75-55-8);

19. Superfina oksid gvožđa (Fe₂O₃) CAS 1317-60-8) specifične površine veće od 250m/g i prosečne veličine čestica od 3,0 nm ili manje;

20. TEPAN (tetraetilenpentaamineakrilonitril) (CAS 68412-45-3); cijanoetilizovani poliamini i njihove soli;

21. TEPANOL (tetraetilenpentaamineakrilonitrileglicidol) (CAS 68412-46-4); cijanoetilizovani poliamini slični glicidolu i njihovim solima;

22. TPB (trifenil bizmut) (CAS 603-33-8);

23. TEPB (tris (etoksifenil) bizmut) (CAS 90591-48-3);

e. 'Prekursori', kako sledi:

VAŽNA NAPOMENA: Reference u 8.e. se odnose na "Energetske materije" koje podležu kontroli, a koje se proizvode od ovih supstanci.

1. BCMO (3,3-bis(hlorometil)oksetan) (CAS 78-71-7) (vidi takođe 8.d.1. i 8.d.2.);

2. Dinitroazetidin-t-butil sol (CAS 125735-38-8) (vidi takođe 8.a.28);

3. Heksaazaizovurcitan derivati uključujući HBIW (heksabenzilheksaazaizovurcitan) (CAS 124782-15-6) (vidi takođe 8.a.4.) i TAIW (tetraacetildibenzilheksaazaizovurcitan) (CAS 182763-60-6) (vidi takođe 8.a.4.);

4. Ne koristi se od 2013.;

5. TAT (1,3,5,7 tetraacetil-1,3,5,7-tetraaza ciklooktan) (CAS 41378- 98-7) (vidi takođe 8.a.13.);
6. 1,4,5,8-tetraazadekalin (CAS 5409-42-7) (vidi takođe 8.a.27.);
7. 1,3,5-trihlorobenzen (CAS 108-70-3) (vidi takođe 8.a.23.);
8. 1,2,4-trihidroksibutan (1,2,4-butanetriol) (CAS 3068-00-6) (vidi takođe 8.d.5.);
9. DADN (1,5-diacetil-3,7-dinitro-1,3,5,7-tetraza-ciklooktan) (vidi takođe 8.a.13.).

ž. Prah i oblici od 'reaktivnog materijala', kako sledi:

1. Prah bilo kojeg od navedenih materijala čija je veličina čestice manja od 250 μ m, u bilo kojem smeru i nije naveden u tački 8.

a. Aluminijum;

b. Niobium;

v. Bor;

g. Cirkonijum;

d. Magnezijum;

đ. Titan;

e. Tantal;

ž. Volfram;

z. Molibden;

i. Hafnijum;

2. Oblici koji nisu navedeni u tač. 3, 4, 12 ili 16., proizvedeni su od praha koji je naveden u Tački 8.ž.1.

Tehničke napomene:

1. 'Reaktivni materijali' dizajnirani su da proizvode egzotermnu reakciju pri visokim stepenom trenja i služe kao obloga ili kućište u bojnim glavama.

2. Oblici od 'reaktivnog materijala', proizvode se, na primer, u postupku visokoenergetskog kugličnog mlevenja.

3. Oblici od 'reaktivnog materijala' proizvode se, na primer, laserskim sinterovanjem.

Napomena 1: Tačka 8. se ne odnosi na sledeće supstance osim ako su spojene ili pomešane s "energetskim materijalom" navedenim pod Tačkom 8.a. ili metalima u prahu pod Tačkom 8.v.:

a. Amonijak pikrat (CAS 131-74-8);

b. Crni barut;

- v. *Heksanitrodifenilamin (CAS 131-73-7);*
- g. *Difluoroamin (CAS 10405-27-3);*
- d. *Azotni skrob (CAS 9056-38-6);*
- đ. *Kalijumov nitrat (CAS 7757-79-1);*
- e. *Tetranitronaftalen;*
- ž. *Trinitroanisol;*
- z. *Trinitronaftalen;*
- i. *Trinitroksilen;*
- j. *N-pirolidinon; 1-metil-2-pirolidinon (CAS 872-50-4);*
- k. *Dioktilmaleat (CAS 142-16-5);*
- l. *Etilheksilakrilat (CAS 103-11-7);*
- lj. *Trietilaluminij (TEA) (CAS 97-93-8), trimetilaluminij (TMA) (CAS 75-24-1) i ostali piroforični metalni alkili i arili litijuma, natrijuma, magnezijuma, cinka ili bora;*
- m. *Nitroceluloza (CAS 9004-70-0);*
- n. *Nitroglicerol (ili gliceroltrinitrat, trinitroglicerol) (NG) (CAS 55-63-0);*
- nj. *2,4,6-trinitrotoluen (TNT) (CAS 118-96-7);*
- o. *Etilendijamindinitrat (EDDN) (CAS 20829-66-7);*
- p. *Pentaeritroltetranitrat (PETN) (CAS 78-11-5);*
- r. *Olovni azid (CAS 13424-46-9), normalni (CAS 15245-44-0) i osnovni olovni stifnat (CAS 12403-82-6) i primarni eksplozivni ili smeše za kapisliranje koje sadrže azide ili spojeve azida;*
- s. *Trietileneglikoldinitrat (TEGDN) (CAS 111-22-8);*
- t. *2,4,6-trinitroresorcinol (stifnična kiselina) (CAS 82-71-3);*
- ć. *Dietildifenil urea (CAS 85-98-3); dimetildifenil urea (CAS 611-92-7); metiletildifenil urea [Centraliti];*
- u. *N,N-difenilurea (nesimetrična difenilurea) (CAS 603-54-3);*
- f. *Metil-N,N-difenilurea (metilna nesimetrična difenilurea) (CAS 13114-72-2);*
- h. *Etil-N,N-difenilurea (etilna nesimetrična difenilurea)(CAS 64544-71-4);*
- c. *2-Nitrodifenilamin (2-NDPA) (CAS 119-75-5);*
- č. *4-Nitrodifenilamin (4-NDPA) (CAS 836-30-6);*
- x. *2,2-dinitropropanol (CAS 918-52-5);*

š. Nitroguanidin (CAS 556-88-7) (vidi kategoriju 1C011.d. na NKL RDN).

Napomena 2: Tačka 8. se ne odnosi na amonijum perhlorat (8.g.2.) i NTO (8.a.18.) ili katocen (8.đ.4.b.), i koji ispunjavaju sve sledeće kriterijume:

a. *Specijalno oblikovan i formulisan za civilnu upotrebu uređaja gasne generacije;*

b. *Nalaze se u obliku jedinjenja ili smeše, sa neaktivnim termo vezivima ili plastifikatorima i imaju masu manju od 250 g;*

v. *Sadrže maksimum 80% amonijum perhlorata (8.g.2) u masi aktivnog materijala;*

g. *Imaju manje od ili do 4 g NTO (8.a.18); i*

d. *Imaju manje od ili do 1 g katocena (8.đ.4.b.).*

9. Ratni brodovi i borbena plovna sredstva (površinska ili podvodna), specijalna mornarička oprema i pribor, komponente i druga površinska plovila, kako sledi:

VAŽNA NAPOMENA: Za opremu za navođenje i navigaciju vidi tačku 11.

a. Plovna sredstva i komponente, kao što sledi:

1. Plovna sredstva (površinska ili podvodna) specijalno projektovana ili modifikovana za vojnu upotrebu, bez obzira da li su trenutno na popravci ili su u funkciji i bez obzira da li sadrže ili ne sisteme za ispaljivanje ubojnih sredstava ili oklop, kao i trup i delovi takvih plovnih sredstava i njihove komponente, specijalno projektovane za vojnu upotrebu;

Napomena: Tačka 9.a.1. uključuje vozila projektovana ili izmenjena za prevoz ronilaca.

2. Površinska plovna sredstva, koja nisu određena u tački 9.a.1. i koja poseduju bilo koji deo od navedenih, fiksiran ili ugrađen u plovno sredstvo:

a. Automatsko oružje - navedeno u tački 1. ili oružje navedeno u tačkama 2., 4., 12. ili 19. ili 'dodaci' ili postolja za oružje kalibra 12,7 mm ili većeg.

Tehnička napomena

'Dodaci' se odnose na dodatke koji se montiraju na oružje ili strukturalno pojačanje za potrebe instaliranja oružja.

b. Sistemi za upravljanje vatrom određeni u tački 5.;

v. Koji poseduju sve od navedenog:

1. 'Hemijsku, biološku, radiološku i nuklearnu zaštitu (HBRN)'; i

2. 'Sistem za polivanje ili spiranje' dizajniran za potrebe dekontaminacije; ili

Tehničke napomene:

1. 'HBRN zaštita' je poseban unutrašnji prostor koji poseduje karakteristike kao što su nadpritisak, izolacija ventilacionih sistema, ograničeni ventilacioni otvori sa HBRN filterima i ograničene tačke pristupa zaposlenih koje sadrže i vazdušne komore.

2. 'Sistem polivanja ili spiranja' je sistem spreja sa morskom vodom koji ima mogućnost istovremenog polivanja spoljne konstrukcije i palube plovnog sredstva.

g. Aktivni sistemi zaštite od oružja određeni u tačkama 4.b., 5.v., 11.a. i koji sadrže bilo šta od navedenog:

1. 'HBRN zaštitu';

2. Trup i konstrukciju, specijalno projektovane za smanjenje radarskog odraza;

3. Uređaje za smanjenje termičkog odraza (npr. sistem hlađenja izduvnog gasa), isključujući one specijalno projektovane za povećanje sveukupne efikasnosti energetskog postrojenja ili za smanjenje uticaja na životnu sredinu; ili

4. Sistem demagnetizacije dizajniran za smanjenje magnetnog odraza celog plovnog sredstva.

b. Motori i pogonski sistemi, kako sledi, specijalno projektovani za vojnu upotrebu i komponente specijalno projektovane za vojnu opremu:

1. Dizel motori specijalno projektovani za podmornice;

2. Električni motori specijalno projektovani za podmornice koji imaju sve sledeće karakteristike:

a. Snagu veću od 0,75 MW (1.000 KS);

b. Brza promena smeru obrtanja;

v. Hlađenje tečnošću; i

g. Potpuno su zatvoreni;

3. Dizel motori koji imaju sledeće karakteristike:

a. Snagu od 37,3 kW (50 KS) ili više; i

b. 'Ne-magnetni' sadržaj od preko 75% ukupne mase;

Tehnička napomena:

Za potrebe tačke 9.b.3. 'Ne-magnetni' znači da je relativna propusnost manja od 2.

4. 'Pogonski sistemi nezavisni od vazduha' (AIP), specijalno projektovani za podmornice.

Tehnička napomena:

'Pogonski sistemi nezavisni od vazduha' dopuštaju da podmornica krećući se pod vodom koristi svoj pogonski sistem bez atmosferskog kiseonika, tokom dužeg vremenskog perioda nego što bi to omogućavale baterije. To ne uključuje nuklearnu energiju.

v. Podvodne naprave za detekciju, specijalno projektovane za vojnu upotrebu, njihovi upravljački uređaji i komponente

g. Mreže za podmornice i torpeda specijalno projektovane za vojnu upotrebu.

d. Nije u upotrebi od 2003.;

đ. Nepropusni prolazi za kablove i cevi kroz trup i konektori specijalno projektovana za vojnu upotrebu koje omogućuju vezu s opremom van plovnog sredstva i komponente specijalno projektovane za vojnu upotrebu.

Napomena: Tačka 9.đ. obuhvata konektore za plovna sredstva, bilo jednoprovodne, višeprovodne, koaksijalne konektore ili talasovodne, i nepropusni prolazi za kablove i cevi kroz trup, pri čemu oni ostaju vodonepropusni i zadržavaju tražene karakteristike na morskim dubinama koje prelaze 100 m; optičke konektore i optička sredstva specijalno projektovana za prenos "laserskog" zraka nezavisno od dubine. Ovde ne spadaju obična pogonska vratila i šipke za upravljanje hidrodinamičkim kontrolnim napravama.

e. Bešumni ležajevi koji poseduju bilo šta od navedenog, njihove komponente i oprema koja sadrži ovakve ležajeve, specijalno projektovane za vojnu upotrebu:

1. Gasna ili magnetna suspenzija;
2. Aktivna kontrola prigušenja odraza; ili
3. Kontrola prigušenja vibracije.

ž. Brodska nuklearna oprema i prateća oprema i komponente, kako sledi:

1. Oprema za proizvodnju nuklearne energije ili pogonska oprema, specijalno projektovana za plovila navedena u tački 9.a. i komponente za njih specijalno projektovane ili 'modifikovane' za vojnu upotrebu.

Tehnička napomena:

Za potrebe tačke 9.ž.1., 'Modifikovano' označava svaku strukturalnu, električnu, mehaničku ili drugu promenu koja nevojnom sredstvu pruža vojnu sposobnost ekvivalentnu drugom sredstvu koje je specijalno projektovano za vojnu upotrebu.

Napomena: Tačka 9.ž.1. obuhvata "nuklearne reaktore".

10. "Vazduhoplovi", "letelice lakše od vazduha", "bespilotne letelice" ("UAV"), vazduhoplovni motori i "vazduhoplovna oprema", srodna oprema i komponente, specijalno projektovane ili modifikovane za vojnu upotrebu:

VAŽNA NAPOMENA: Za opremu za navođenje i navigaciju vidi tačku 11.

a. "Vazduhoplovi" sa posadom i "letelice lakše od vazduha", i za njih specijalno projektovane komponente;

b. Ne koristi se od 2011.;

v. Беспilotni "vazduhoplovi" i "letelice lakše od vazduha" i oprema za njih, i za njih specijalno projektovane komponente:

1. "UAV", letelice na daljinsko upravljanje (RPV), autonomne letelice koje je moguće programirati i "letelice lakše od vazduha";
2. Lanseri, oprema za evakuaciju i zemaljska oprema;
3. Pripadajuća oprema za komandovanje i kontrolu;

g. Vazduhoplovni motori i za njih specijalno projektovane komponente;

d. Oprema za dopunu goriva u letu, specijalno projektovana ili modifikovana u sledeće svrhe, i za nju specijalno projektovane komponente:

1. za "vazduhoplove", navedene pod tačkom 10.a.; ili
2. za bespilotne "vazduhoplove", navedene pod tačkom 10.v.;

đ. Zemaljska oprema razvijena posebno za "vazduhoplove" koji podležu kontroli po tački 10.a. ili za vazduhoplovne motore navedene pod tačkom 10.g.;

Napomena: Tačka 10.đ. obuhvata opremu za dopunjavanje goriva pod pritiskom i opremu namenjenu da olakša operacije u zatvorenim prostorima, uključujući opremu koja se nalazi na brodu.

e. Oprema za spašavanje života posade, zaštitna oprema i drugi uređaji za prisilno napuštanje vazduhoplova u opasnosti, koji nisu navedeni pod tačkom 10.a., namenjeni za "vazduhoplov" spomenut pod tačkom 10.a.;

Napomena: Tačka 10.e. ne kontroliše kacige za posadu koje ne sadrže ili nemaju montirne elemente ili spojnice za opremu navedenu u Nacionalnoj kontrolnoj listi naoružanja i vojne opreme.

VAŽNA NAPOMENA: *Kacige su takođe navedene pod tačkom 13.v.*

ž. Padobrani, paraglajderi i pripadajuća oprema, kako sledi, i specijalno dizajnirane komponente za njih:

1. Padobrani koji nisu navedeni na drugom mestu u NKL NVO;
2. Paraglajderi;
3. Oprema specijalno projektovana za padobrance na velikim visinama (npr. odela, specijalne kacige, sistemi za disanje, oprema za navigaciju);

z. Oprema za kontrolu izbacivanja tereta i sistemi automatskog upravljanja projektovani za parašutirani teret.

Napomena 1: Tačka 10.a. ne kontroliše "vazduhoplove" ili "letelice lakše od vazduha", ili varijante "vazduhoplova" specijalno projektovane za vojnu upotrebu koji poseduju sve od navedenog:

a. Nisu borbeni "vazduhoplovi";

b. Nisu konfigurisani za vojnu upotrebu, niti opremljeni priborom ili dodacima koji su specijalno projektovani ili modifikovani za vojnu upotrebu; i

v. Koji su sertifikovani za civilnu upotrebu od strane nadležnih civilnih vazduhoplovnih organa jedne ili više država izvoznica.

Napomena 2: Tačka 10.g. se ne odnosi na:

a. Vazduhoplovne motore projektovane ili modifikovane za vojnu upotrebu koji su sertifikovani od strane civilnih vazduhoplovnih organa jedne ili više država izvoznica da se koriste na "civilnom vazduhoplovu", ili za njih specijalno projektovane komponente;

b. Klipne motore i za njih specijalno projektovane komponente, izuzev one koji su specijalno dizajnirani za "UAV".

Napomena 3: Prema tački 10.a. i tački 10.g. specijalno projektovane komponente i pripadajuća oprema za ne-vojne "vazduhoplove" ili vazduhoplovne motore modifikovane za vojnu upotrebu odnosi se samo na one vojne komponente i pripadajuću vojnu opremu koju je potrebno modifikovati za vojnu upotrebu.

Napomena 4: Prema tački 10.a. vojna upotreba podrazumeva: borbena dejstva, vojno izviđanje, napad, vojnu vežbu, logističku podršku, kao i prevoz i desant trupa ili vojne opreme.

Napomena 5: Tačka 10.a. ne odnosi se na "vazduhoplove" ili "vozila lakša od vazduha" koji:

a. su proizvedeni pre 1946. godine;

b. Ne obuhvataju stavke navedene u NKL NVO, izuzev ako su one potrebne za ispunjenje standarda bezbednosti i plovidbenosti u jednoj ili više država izvoznica; i

v. Ne sadrže oružje navedeno u NKL NVO, izuzev ako je neupotrebljivo i nemoguće ga je dovesti u operativno stanje.

Napomena 6: Tačka 10.g. ne primenjuje se na pogonske vazduhoplovne motore koji su prvi put proizvedeni pre 1946. godine.

11. Elektronska oprema, "svemirske letelice" i njihove komponente koje se ne kontrolišu ni po jednoj drugoj osnovi na ovoj NKL NVO, kako sledi:

a. Elektronska oprema specijalno projektovana za vojnu upotrebu i za nju specijalno projektovane komponente;

Napomena: Tačka 11.a. uključuje:

a. Opremu za elektronske protivmere i elektronski napad (npr. opremu namenjenu za elektronsko ometanje i obmanjivanje radara, komunikacionih prijemnika ili druge vrste ometanja prijema, onemogućavanje rada, smanjenje efikasnosti korišćenja ili onesposobljavanje i uništavanje elektronskih sredstava i sistema neprijatelja uključujući i njihovu opremu za elektronsku zaštitu), kao i opremu za ometanje i protivometanje;

b. Cevi sa brzom promenom frekvencija;

v. Elektronske sisteme ili opremu namenjenu za osmatranje i kontrolu elektromagnetnog spektra u vojno obaveštajne ili bezbednosne svrhe ili za zaštitu protiv takvog osmatranja i praćenja;

g. Podvodne protivmere uključujući akustično i magnetno ometanje i mamce, opremu namenjenu ubacivanju spoljnog ili pogrešnog signala na sonarne prijemnike;

d. Opremu za bezbednost obrade podataka, opremu za sigurnost podataka te opremu za sigurnost prenosa znakova tokom kripto procesa;

đ. Opremu za identifikaciju, prepoznavanje i unos šifri, te opremu za izradu, distribuciju i upravljanje kriptografskim ključevima;

e. Opremu za navođenje i navigaciju;

ž. Digitalnu radio opremu za prenos informacija;

z. Digitalne demodulatore specijalno projektovani za obaveštajne signale;

i. "Automatizovane sisteme za komandovanje i kontrolu".

VAŽNA NAPOMENA: Za "softver" vezan za vojni "softverski" definisan radio (SDR), vidi tačku 21.

- b. Oprema za ometanje "satelitskih navigacionih sistema" i za nju specijalno projektovane komponente;
- v. "Svemirske letelice" posebno projektovane ili modifikovane za vojnu upotrebu, i komponente "svemirskih letelica" specijalno namenjene za vojnu upotrebu.

12. Sistemi oružja s velikom kinetičkom energijom i pripadajuća oprema, kako sledi, kao i za njih specijalno projektovane komponente:

- a. Sistemi oružja koji koriste kinetičku energiju specijalno projektovani uništenju cilja ili izazivanju prekida zadatka koji cilj izvršava;
- b. Specijalno projektovana sredstva za testiranje i evaluaciju i modeli za testiranje, uključujući dijagnostičke instrumente i ciljeve za dinamičko testiranje kinetičkih projektila i sistema.

VAŽNA NAPOMENA: Za sisteme oružja koji koriste potkalibarnu municiju ili koji rade samo na hemijski pogon i pripadajuću municiju, vidi tačke 1. do 4.

Napomena 1: Tačka 12. obuhvata sledeće, ukoliko je specijalno projektovano za oružane sisteme koji koriste kinetičku energiju:

- a. *Sisteme lansirnih pogona sposobnih za ubrzanje mase veće od 0,1 g do brzina većih od 1,6 km/s, u vidu pojedinačne ili brze paljbe;*
- b. *Stvaranje primarne snage, električni oklop, skladištenje energije (npr. kondenzatori za skladištenje visoke energije), upravljanje toplotom, hlađenje, oprema za uključivanje ili rukovanje gorivom; i električne veze između dovoda struje, topovske i ostale funkcije električnog pokretanja kupole;*

VAŽNA NAPOMENA: Vidi takođe 3A001.d.2. NKL RDN za kondenzatore za skladištenje visoke energije.

- v. *Sistemi za određivanje položaja cilja, praćenje, upravljanje vatrom ili sistemi za proveru štete;*
- g. *Senzorske glave za samonavođenje, pogonske sisteme za navođenje ili skretanje projektila (lateralno ubrzanje).*

Napomena 2: Po tački 12. se kontrolišu sistemi oružja koji koriste bilo koji od dole navedenih načina pogona:

- a. *Elektromagnetni;*
- b. *Elektrotermalni;*
- v. *Plazma;*
- g. *Lagani gas; ili*
- d. *Hemijski (kad se koristi u kombinaciji s bilo kojim od gore navedenih).*

13. Oklopna ili zaštitna oprema, konstrukcije i komponente, kako sledi:

- a. Metalne ili nemetalne oklopne ploče kako sledi:
 - 1. Proizvedene u skladu s vojnim standardima ili specifikacijama; ili

2. Upotrebljive za vojne svrhe.

VAŽNA NAPOMENA: Za oklopne ploče za zaštitu tela vidi tačku 13.g.2.

b. Konstrukcije od metalnih ili nemetalnih materijala ili kombinacija specijalno projektovanih za pružanje balističke zaštite za vojne sisteme, i za to specijalno projektovane komponente;

v. Kacige i posebno projektovane komponente i pribor za njih, kao što sledi:

1. Šlemovi proizvedeni prema vojnim standardima ili specifikacijama, ili uporedivim nacionalnim standardima;

2. Školjke, ulošci ili udobni jastučići, posebno dizajnirani za šlemove navedene u tački 13.c.1.;

3. Dodatni balistički zaštitni elementi, posebno dizajnirani za šlemove navedene u tački 13.c.1.

VAŽNA NAPOMENA: Za druge komponente vojnih kaciga ili opremu za njih pogledati relevantnu tačku.

g. Zaštita za telo ili zaštitna odeća i njihove komponente, kako sledi:

1. Meki pancir ili zaštitna odeća proizvedena u skladu s vojnim standardima ili specifikacijama, ili drugim sličnim standardima i za to specijalno projektovane komponente;

Napomena: Za potrebe tačke 13.g.1, vojni standardi ili specifikacije sadrže, kao minimum, specifikacije za zaštitu od rasprskavanja.

2. Tvrde balističke ploče koje omogućavaju balističku zaštitu do nivoa III ili više od toga (NIJ 0101.06 juli 2008) ili "jednaki standard".

Napomena 1: Tačka 13.b. uključuje materijale koji su specijalno projektovani za izradu eksplozivno-reaktivnog oklopa ili za izgradnju vojnih skloništa.

Napomena 2: Tačka 13.v. ne kontroliše kacige koje imaju sve od navedenog:

a. Prvi put proizvedeni pre 1970. godine; i

b. Nisu projektovane ili modifikovani za prihvatanje, niti opremljeni predmetima navedenim u NKL NVO.

Napomena 3: Tačka 13.v. i g. ne kontroliše kacige, zaštitu za telo ili zaštitnu odeću kada ih korisnik koristi u svrhe zaštite sopstvenog života.

Napomena 4: Od kaciga specijalno projektovanih za osobe koje se bave deaktiviranjem eksplozivnih naprava tačka 13.v. kontroliše samo one koje su specijalno projektovane za vojnu upotrebu.

VAŽNA NAPOMENA 1: Vidi takođe kategoriju 1A005 na NKL RDN.

VAŽNA NAPOMENA 2: Za "vlaknaste ili filamentne materijale" koji se koriste u proizvodnji oklopa za telo i kaciga, vidi kategoriju 1C010 na NKL RDN.

14. 'Specijalizovana oprema za vojnu obuku' ili simulirane vojne scenarije, simulatori specijalno projektovani za obuku za korišćenje bilo koje vrste vatrenog oružja ili naoružanja koje kontrolišu tačke 1. ili 2. i za to specijalno projektovane komponente i pribor.

Tehnička napomena:

Termin 'specijalizovana oprema za vojnu obuku' podrazumeva vojne tipove trenažera napada, trenažera leta, trenažera radarskih ciljeva, generatore radarskih ciljeva, naprave za obuku sa oružjem, trenažere protiv-podmorničkog ratovanja, simulatore leta (uključujući cetrifuge za obuku pilota/astronauta), trenažere radara, trenažere instrumenata leta, navigacijske trenažere, trenažere lansiranja projektila, opremu za ciljeve, automatske "vazduhoplove", trenažere naoružanja, trenažere bespilotnih "vazduhoplova", pokretne trenažere i opremu za obuku za kopnene vojne operacije.

Napomena 1: Tačka 14. obuhvata sisteme za formiranje slike i interaktivne sisteme okoline za simulatore ukoliko su specijalno projektovani ili modifikovani za vojnu upotrebu.

Napomena 2: Tačka 14. ne kontroliše opremu specijalno projektovanu za obučavanje za korišćenje lovačkog ili sportskog oružja.

15. Oprema za prikaz slike ili za protivmere, kako sledi, specijalno projektovana za vojnu upotrebu i za to specijalno projektovane komponente i pribor:

- a. Oprema za snimanje i obradu slike;
- b. Kamere, oprema za fotografisanje i obradu filma;
- v. Oprema za pojačavače slike;
- g. Oprema za prikaz infracrvene ili toplotne slike;
- d. Oprema za formiranje radarske slike;
- đ. Oprema za zaštitu od ometanja i protiv zaštite od ometanja za opremu koja podleže kontroli po tačkama 15.a. do 15.d.

Napomena: Tačka 15.đ. uključuje opremu namenjenu ometanju rada ili efikasnosti vojnih sistema za prikaz slike ili svođenju njihovih sposobnosti na minimum.

Napomena: Tačka 15. ne kontroliše "pojačavače slike prve generacije" ili opremu koja je specijalno projektovana za ugrađivanje u "delove za pojačavače slike prve generacije".

VAŽNA NAPOMENA: *Za status nišana za oružje čiji je sastavni deo "pojačivač slike prve generacije" vidi tačke 1., 2. i 5.a.*

VAŽNA NAPOMENA: *Vidi takođe kategorije 6A002.a.2. i 6A002.b na NKL RDN.*

16. Otkivci, odlivci i ostali nedovršeni proizvodi, specijalno projektovani za proizvode koji podležu kontroli po tačkama 1. do 4., 6., 9., 10., 12. ili 19.

Napomena: Tačka 16. se primenjuje na nedovršene proizvode kada se mogu identifikovati po materijalnom sastavu, geometriji ili funkciji.

17. Raznovrsna oprema, materijali i "biblioteke", kako sledi, i za to specijalno projektovane komponente:

- a. Celovit pribor za ronjenje i podvodno plivanje, specijalno projektovan ili modifikovan za vojnu upotrebu, kako sledi:
 - 1. Celovit pribor za samostalno ronjenje sa kiseonikom zatvorenog ili poluzatvorenog sistema;
 - 2. Pribor za podvodno plivanje specijalno projektovan za upotrebu sa priborom za ronjenje koji je naveden u tački 17.a.1.;

VAŽNA NAPOMENA: Vidi takođe 8A002.nj. na NKL RDN.

- b. Građevinska oprema specijalno projektovana za vojne svrhe.
- v. Nastavci, premazi i obrade za smanjenje odraza, specijalno projektovani za vojne svrhe;
- g. Terenska inženjerijska oprema specijalno projektovana za upotrebu u borbenom području;
- d. "Roboti", kontrolori "robota", "izvršni organi" robota koji imaju bilo koju od napred navedenih karakteristika:
 1. Specijalno projektovani za vojne svrhe;
 2. Sadrže sredstva za zaštitu hidrauličnih linija od napuklina prouzrokovanih balističkim fragmentima (npr. sadrže samolepljive linije) i koriste hidraulične tečnosti tačke paljenja veće od 839 K (566 °C); ili
 3. Specijalno projektovani ili sertifikovani za rad u okruženju elektro-magnetnog impulsa;

Tehnička napomena:

Elektromagnetni impuls se ne odnosi na nenamernu interferenciju izazvanu elektromagnetnim zračenjem sa obližnje opreme (npr. mašina, aparata ili elektronike) ili osvetljenja.

đ. "Biblioteke" specijalno projektovane ili modifikovane u vojne svrhe sa sistemima, opremom ili komponentama, navedenim u NKL NVO;

e. Nuklearna oprema ili pogonska oprema, koja nije drugde navedena, specijalno projektovana u vojne svrhe i komponente za to, specijalno projektovane ili 'modifikovane' za vojnu upotrebu;

Napomena: Tačka 17.e. uključuje "nuklearne reaktore".

ž. Oprema i materijal, presvučeni ili obrađeni za smanjivanje odraza, specijalno projektovani za vojnu upotrebu, osim onih koji podležu kontroli po drugim stavkama ove NKL NVO;

z. Simulatori specijalno projektovani za vojne "nuklearne reaktore";

i. Pokretne radionice specijalno projektovane ili 'modifikovane' za servisiranje vojne opreme;

j. Terenski generatori specijalno projektovani ili 'modifikovani' za vojnu upotrebu;

k. ISO intermodalni kontejneri ili odvojivi sanduci vozila, (odnosno izmenjivi sanduci), specijalno projektovani ili 'modifikovani' za vojnu upotrebu;

l. Trajekti, koji nisu navedeni pod drugim tačkama ove NKL NVO, mostovi i pontoni, specijalno projektovani za vojne svrhe;

lj. Test modeli specijalno projektovani "razvoju" sredstava koja podležu kontroli po tačkama 4., 6., 9. ili 10;

m. Oprema za zaštitu od "lasera" (npr. za zaštitu očiju ili senzora) specijalno projektovana za vojnu upotrebu;

n. "Gorive ćelije" koje nisu navedene na drugom mestu u NKL NVO, specijalno dizajnirane ili 'modifikovane' za vojnu upotrebu.

Tehničke napomene:

1. Nije u upotrebi od 2014.

2. Za potrebe tačke 17. 'modifikovan' znači bilo koju strukturalnu, električnu, mehaničku ili drugu promenu koja ne-vojnomo sredstvu daje vojne karakteristike ekvivalentne nekom drugom sredstvu koje je specijalno projektovani za vojne svrhe.

18. Oprema za 'proizvodnju', uređaji za ispitivanje životne sredine i komponente, kako sledi:

- a. Oprema za 'proizvodnju' specijalno projektovana ili modifikovana za 'proizvodnju' proizvoda koji se kontrolišu prema ovoj NKL NVO, kao i komponente specijalno projektovane za to;
- b. Sredstva specijalno projektovana za simulaciju uslova okoline i oprema specijalno projektovana za njih, koja nije navedena na drugom mestu, za sertifikaciju, određivanje kvaliteta ili testiranje proizvoda koji se kontrolišu prema ovoj NKL NVO.

Tehnička napomena:

Za potrebe tačke 18. termin 'proizvodnja' podrazumeva projektovanje, ispitivanje, proizvodnju, testiranje i proveru.

Napomena: Tačka 18.a. i 18.b. obuhvataju sledeću opremu:

- a. Opremu za kontinuiranu nitraciju;
- b. Pribor za centrifugalno testiranje ili oprema koja ima bilo koju od niže navedenih karakteristika:
 - 1. Pokreće je motor ili motori ukupne konjske snage veće od 298 KW (400 KS);
 - 2. Nosivost korisnog tereta od 113 kg ili više; ili
 - 3. Mogućnost centrifugalnog ubrzanja od 8 g ili više sa nosivošću od 91 kg ili više;
- v. Prese za dehidraciju;
- g. Zavojni ekstruderi specijalno projektovani ili modifikovani za izvlačenje vojnog "eksploziva";
- d. Rezači za dimenzioniranje izvučenih "pogonskih goriva";
- đ. Bubnjevi za mešanje materijala prečnika 1,85 m ili više i kapaciteta proizvodnje preko 227 kg;
- e. Kontinuirani mikseri za čvrsta "pogonska goriva";
- ž. Drobilica sa ubrizgavanjem za mlevenje i usitnjavanje sastojaka vojnih "eksploziva";
- z. Oprema za postizanje sferičnosti i uniformnosti veličine čestica u metalnim prahovima navedenim u 8.v.8.;
- i. Pretvarači konvekcijske struje za preradu materijala navedenih u 8.v.3.

19. Sistemi naoružanja usmerene energije (DEW), s tim povezana oprema ili oprema za protivmere i test modeli, kako sledi, i za njih specijalno projektovane komponente:

- a. "Laserski" sistemi specijalno projektovani za uništenje cilja ili obustavljanja njegovog dejstva;
- b. Sistemi snopa čestica koji su sposobni da unište cilj ili obustave njegovo dejstvo;

v. Sistemi radio frekvencija (RF) velike snage koji su sposobni da unište cilj ili obustave njegovo dejstvo;

g. Oprema specijalno projektovana za pronalaženje i identifikaciju ili odbranu od sistema koji podležu kontroli po 19.a. do 19.v.;

d. Fizički test modeli, i oprema i komponente specificirane u tački 19;

đ. "Laserski" sistemi koji su specijalno projektovani da proizvedu permanentno slepilo ako vid nije zaštićen, tj. ako osoba nema zaštitne naočare ili nosi sredstva za korekciju vida.

Napomena 1: Sistemi naoružanja usmerene energije koji se kontrolišu po tački 19. obuhvataju sisteme čije mogućnosti proizlaze iz kontrolisane primene sledećeg:

a. "Laseri" dovoljne snage da izvrše uništenje na način sličan konvencionalnoj municiji;

b. Akceleratori čestica koji izbacuju snop naelektrisanih ili neutralnih čestica destruktivne moći;

v. Prenosnici snopa radio frekvencija visokoimpulsne snage ili visokoprosečne snage koji proizvode dovoljno snažna polja da onemoguće elektroniku na udaljenoj meti.

Napomena 2: Tačka 19. uključuje sledeće ako je specijalno projektovano za sisteme oružja usmerene energije:

a. Stvaranje primarnog izvora energije, skladištenje energije, uključivanje, oprema za rashlađivanje napajanja ili za rukovanje gorivom;

b. Sistemi za otkrivanje ili praćenje cilja;

v. Sistemi sposobni da procene oštećenje, uništenje cilja ili obustavljanje njegovog dejstva;

g. Oprema za rukovanje, prostiranje ili usmeravanje snopa;

d. Oprema sa mogućnošću brzog zaokreta snopa, za brza dejstva protiv više ciljeva;

đ. Prilagodljiva optika i fazni konjugatori;

e. Ubrizgivači energije za negativne vodonične jonske zrake;

ž. Komponente akcelometara 'kvalifikovane za svemir';

z. Oprema za kanalisanje negativnog jonskog snopa;

i. Oprema za kontrolisanje i zaokretanje visokoenergetskog jonskog snopa;

j. Folije "kvalifikovane za svemir" za neutralizaciju snopa negativnog izotopa vodonika.

20. Kriogenička i "superprovodljiva" oprema, kako sledi, i komponente specijalno projektovane za nju:

a. Oprema specijalno projektovana ili konfigurisana za instalaciju u vozilima za kopnenu, pomorsku, vazduhoplovnu ili svemirsku vojnu primenu, s mogućnošću rada u pokretu, kao i postizanja ili održavanja temperature ispod 103 K (-170 °C);

Napomena: Tačka 20.a. obuhvata mobilne sisteme koji sadrže ili koriste pribor ili komponente izrađene od nemetalnih ili električno neprovodljivih materijala kao što su plastika ili materijali impregnirani epoksi smolom.

b. "Superprovodljiva" električna oprema (rotirajuće mašine i transformatori) specijalno projektovana ili konfigurisana za instaliranje u vozilu za vojne, kopnene, morske, vazdušne ili svemirske potrebe, s mogućnošću rada u pokretu.

Napomena: Po tački 20.b. se ne kontrolišu hibridni homopolarni generatori jednosmerne struje koji imaju normalnu metalnu armaturu jednog pola koja rotira u magnetnom polju proizvedenom od superprovodljivih spirala, pod uslovom da su te spirale jedina superprovodljiva komponenta u generatoru.

21. "Softver", kako sledi:

a. "Softver" specijalno projektovan ili modifikovan za bilo šta od sledećeg;

1. "Razvoj", "proizvodnju", rad ili održavanje opreme navedene u NKL NVO;
2. "Razvoj" ili "proizvodnja" materijala navedenih u NKL NVO; ili
3. "Razvoj", "proizvodnju", rad ili održavanje "softvera" navedenog u NKL NVO.

b. Posebni "softver", drugačiji od onog koji je određen po tački 21.a., kako sledi:

1. "Softver" specijalno projektovan za vojnu upotrebu i specijalno projektovan za modeliranje, simulaciju ili procenu vojnih sistema naoružanja;
2. "Softver" specijalno projektovan za vojnu upotrebu i specijalno projektovan za modeliranje ili simuliranje scenarija vojnih operacija;
3. "Softver" za određivanje dejstva konvencionalnog, nuklearnog, hemijskog ili biološkog oružja;
4. "Softver" specijalno projektovan za vojnu upotrebu i specijalno projektovan za aplikacije u domenu komandovanja, komunikacija, kontrole i obaveštajnih operacija (C3I) ili komandovanja, komunikacija, kontrole, kompjutera i obaveštajnih operacija (C4I);
5. "Softver" specijalno projektovan ili modifikovan za vođenje sajber operacija u vojsci;

Napomena 1: Tačka 21.b.5 obuhvata "softver" projektovan da uništi, ošteti, degradira ili poremeti sistem, opremu ili "softver", navedene u NKL NVO, kao i "softver" za sajber izviđanje, komandovanje i upravljanje.

Napomena 2: Tačka 21.b.5 ne odnosi se na "otkrivanje ranjivosti" ili na "odgovor na sajber napad", ograničeno na nevojnu odbrambenu spremnost ili odgovor na kibernetičku sigurnost.

v. "Softver" koji nije određen po tačkama 21.a. ili b., specijalno projektovan ili modifikovan za osposobljavanje opreme koja nije navedena u NKL NVO, da izvršava vojne funkcije opreme koja je navedena u NKL NVO.

VAŽNA NAPOMENA

Pogledati sisteme, opremu ili komponente navedene u NKL NVO za "digitalne računare" opšte namene sa instaliranim "softverom" navedenim u 21.v.

22. "Tehnologija", kako sledi:

a. "Tehnologija", osim one navedene u 22.b., koja je "potrebna" za "razvoj", "proizvodnju", upotrebu, ugradnju, održavanje (proveru), popravku, remont ili renoviranje stavki kontrolisanih u NKL NVO;

b. "Tehnologija" kako sledi:

1. "Tehnologija" "potrebna" za projektovanje kompletnih proizvodnih postrojenja, sklapanje komponenti u njih i funkcionisanje, održavanje i popravku proizvodnih postrojenja za stavke kontrolisane u NKL NVO, čak i ako komponente takvog proizvodnog postrojenja nisu kontrolisane;

2. "Tehnologija" "potrebna" za "razvoj" i "proizvodnju" streljačkog oružja čak i kad se koristi za proizvodnju reprodukcija antikvitetnog oružja;

3. Ne koristi se od 2013.;

VAŽNA NAPOMENA: Vidi tačku 22.a. za "tehnologiju" prethodno određenu u tački 22.b.3.

4. Ne koristi se od 2013.

VAŽNA NAPOMENA: Vidi tačku 22.a. za "tehnologiju" prethodno određenu u tački 22.b.4.

5. "Tehnologija" "potrebna" isključivo za inkorporiranje "biokatalizatora", kontrolisanih pod 7.z.1. u vojne nosače supstanci ili vojnog materijala.

Napomena 1: "Tehnologija" "potrebna" za "razvoj", "proizvodnju", ugradnju, održavanje (proveru), popravku, remont ili renoviranje stavki kontrolisanih u ovoj listi ostaje pod kontrolom čak i ako se primenjuje za nekontrolisane stavke.

Napomena 2: Tačka 22. ne kontroliše sledeću "tehnologiju":

a. Koja je minimalno potrebna za ugradnju, upotrebu, održavanje (proveru) ili popravku onih stavki koje nisu kontrolisane ili čiji je izvoz odobren;

b. Koja je prisutna "u javnom domenu", "osnovnim naučnim istraživanjima" ili minimalnim informacijama potrebnim za primenu patenata;

v. Koja se koristi za magnetnu indukciju, za kontinuirani pogon civilnih transportnih uređaja.

DEFINICIJE POJMOVA I SKRAĆENICA KORIŠĆENIH U OVOJ NKL NVO

Slede definicije pojmova korišćenih u NKL NVO, po azbučnom redu.

Napomena 1: Definicije se primenjuju u čitavoj NKL NVO. Ove reference su savetodavne, i nemaju uticaj na opštu primenu definisanih pojmova u celokupnoj listi.

Napomena 2: Reči i pojmovi koje sadrži ova Lista definicija dobijaju definisano značenje samo tamo gde se nalaze u znacima navoda ("..."). Definicije pojmova između '...' su date u Tehničkim napomenama za odgovarajuće sredstvo. Na svim ostalim mestima, reči i pojmovi imaju svoje uobičajeno (rečničko) značenje.

"Agensi za suzbijanje nemira" (7.)

Materije koje, u očekivanim uslovima upotrebe u svrhu suzbijanja nemira, velikom brzinom proizvode kod čoveka iritaciju čula ili imaju efekat fizičkog onesposobljavanja koji nestaju ubrzo nakon prestanka izloženosti istima. (Suzavci spadaju u "agense za suzbijanje nemira")

"Aditivi" (8.)

Supstance koje se koriste u sastavu eksploziva za poboljšanje njihovih svojstava.

"Automatizovani sistemi za komandovanje i kontrolu" (11.)

Elektronski sistemi kojima se informacija, neophodna za uspešno dejstvo združenih sastava, osnovnih jedinica, taktičkih formacija, grupa, brodova i borbenih sistema, prima, obrađuje i prosleđuje. To se postiže upotrebom kompjutera i drugih specijalizovanih naprava razvijenih da podrže funkcije organizacije vojnog komandovanja i kontrole. Glavne funkcije automatizovanog sistema komandovanja i kontrole su: efikasno automatizovano prikupljanje, akumuliranje, skladištenje i obrada informacija; prikaz situacije i odgovor na događaje kroz pripremu i preduzimanje borbenih radnji; operacioni i taktički proračuni radi raspodele i dotura resursa sastavima i elementima borbenog poretka, u skladu sa borbenim zadatkom, ili fazom zadatka; priprema podataka za procenu situacije i donošenje odluke u bilo kom momentu operacije ili borbe; kompjuterska simulacija operacija.

"Bespilotna letelica" ("UAV") (10.)

Svaki "vazduhoplov" koji može da poleti i da održava kontrolisan let i navigaciju bez ljudskog prisustva.

"Biokatalizatori" (7. i 22.)

'Enzimi' za specifične hemijske ili biohemijske reakcije ili druge biološke smeše koje se spajaju sa CW agensima i ubrzavaju njihovo raspadanje.

Tehnička napomena:

"Enzimi" označavaju "biokatalizatore" za specifične hemijske ili biohemijske reakcije.

"Biblioteka" (parametarske tehničke baze podataka) (17.)

Skup tehničkih podataka, na čije upućivanje se može poboljšati rad relevantnih sistema, opreme ili komponenti.

"Biološki agensi" (7.)

Patogeni ili toksini, odabrani ili modifikovani (na način kao što su promena čistoće, rok trajanja, virulentnost, diseminacijskih karakteristika ili otpornost na UV zračenje) sa ciljem stvaranja žrtava među ljudima i životinjama, degradiranja opreme ili oštećenja useva ili okoline.

"Biopolimeri" (7. i 22.)

Biološki makromolekuli kako sledi:

- a. Enzimi za specifične hemijske ili biohemijske reakcije;
- b. 'Anti-idiotipska', 'monoklonalna' ili 'poliklonalna' 'antitela'; ili
- v. Specijalno projektovani ili specijalno obrađeni 'receptori';

Tehnička napomena:

1. "Anti-idiotipska antitela" označavaju antitela koja se vezuju za specifična antigenski vezna mesta drugih antitela;

2. "Monoklonalna antitela" označavaju proteine koji se vezuju na jedno antigensko mesto, a proizvodi ih jedna kultura (klon) stanica;

3. "Poliklonalna antitela" označavaju mešavinu proteina koji se vezuju na specifične antigene, a koje proizvodi više od jedne kulture (klona) stanica;

4. "Receptori" označavaju biološke makromolekularne strukture koje su sposobne da vezuju ligande, čije vezivanje utiče na fiziološke funkcije.

"Vazduhoplov" (8., 10. i 14.)

Letelica sa fiksnim krilima, rotirajućim krilima (helikopteri), zakretnim rotorom (tilt-rotor) ili zakretnim krilomima (tilt-wing) koje se kreće kroz vazduh.

"Vlaknasti ili filamentni materijali" (13.)

Obuhvataju:

- a. Kontinuirana vlakna;
- b. Kontinuirano predivo;
- v. Trake, platna, prostirke;
- g. Rezana vlakna, sortirana vlakna i prekrivači od koherentnih vlakana;
- d. Vlasi, monokristalne ili polikristalne, bilo koje dužine;
- đ. Pulpa od aromatičnih poliamida.

"Digitalni računar" (21)

Oprema koja u obliku jedne ili više diskretnih varijabli može da, sve od navedenog:

- a. Prihvati podatke;
- b. Čuva podatke ili uputstva u fiksnim ili izmenljivim (zapisivim) uređajima za skladištenje;
- c. Obradi podatke pomoću sačuvanog niza uputstava koje je moguće modifikovati; i
- d. Obezbedi izlaz podataka.

Tehnička napomena

Izmene sačuvanog niza uputstava uključuju zamenu fiksnih uređaja za skladištenje, ali ne i fizičku promenu ožičenja ili povezivanja.

"Pojačivači slike prve generacije" (15.)

Elektrostatički fokusirane cevi, koje koriste ulazna i izlazna optička vlakna ili staklenu čeonu ploču, multi-alkalne foto katode (S-20 ili S-25), ali ne koriste mikrokanalne pojačivače.

"Gorive ćelije" (17.)

Elektrohemijske naprave koje konvertuju hemijsku energiju direktno u jednosmernu struju koristeći gorivo iz spoljnog izvora.

"Eksplozivi" (8. i 18.)

Čvrste, tečne i gasovite supstance ili smeše koje izazivaju detonaciju prilikom upotrebe u vidu primarnih, startnih ili glavnih punjenja u bojevim glavama, razornim punjenjima i drugim primenama.

"Ekspresivni vektori" (7.)

Nosioći (npr. plazmidi ili virusi) koji se koriste za ubacivanje genetskog materijala u stanicu domaćina.

"Energetski materijali" (8.)

Supstance ili smeše koje hemijskom reakcijom oslobađaju energiju potrebnu za njihovu namenu.

"Eksplozivi", "pirotehničke smese" i "pogonsko gorivo" su podklase energetskih materijala.

"Izvršni organi" (17.)

Hvataljke, 'aktivne alatne jedinice' ili bilo koji alati koji se pričvršćuju na kraj manipulišuće ruke "robota".

Tehnička napomena:

'Aktivne alatne jedinice' su uređaji za primenu sile kretanja, energetskog procesa ili unošenje u neki predmet.

"Jednaki standard"

Uporedivi nacionalni ili međunarodni standard koje je priznala jedna ili više država članica EU ili države učesnice u Vasenarskom aranžmanu i primenjiv je na relevantni unos.

"Kvalifikovano za svemir" (19.)

Proizvodi koji su projektovani, proizvedeni i ispitani radi delovanja na visinama većim od 100 km iznad površine Zemlje.

Napomena: Karakteristika određenog proizvoda da je, posle ispitivanja "kvalifikovan za svemir", ne podrazumeva da su i drugi proizvodi proizvedeni na isti način ili u istoj seriji 'kvalifikovani za svemir' ukoliko nisu pojedinačno testirani.

"Laser" (9. i 19.)

Sredstvo koje proizvodi koherentnu svetlost u prostoru i vremenu, pojačanjem, pomoću stimulisane emisije zračenja.

"Letelice lakše od vazduha" (10.)

Baloni i vazdušni brodovi koji se podižu uz pomoć toplog vazduha ili gasova lakših od vazduha kao što su helijum ili vodonik.

Tehnička napomena:

'Vazdušni brod'

Motorno vazdušno vozilo koje se održava u letu pomoću gasa (uglavnom helijuma, prethodno vodonika) koji je lakši od vazduha.

"Nuklearni reaktor" (17.)

Obuhvata delove i komponente koji se nalaze u ili se priključuju direktno na reaktorsku posudu, opremu koja kontroliše nivo energije u jezgru, i komponente koje obično sadrže, dolaze u direktan kontakt sa primarnim rashladnim sredstvom reaktorskog jezgra ili ga nadziru.

"Odgovor na sajber napad" (21.)

Proces razmene potrebnih informacija o napadu u vezi sa informacionom bezbednošću sa pojedincima ili organizacijama odgovornim za sprovođenje ili koordinaciju uklanjanja posledica napada.

"Osnovna naučna istraživanja" (22.)

Eksperimentalna ili teoretska istraživanja koja se načelno koriste za usvajanje novih znanja o fundamentalnim principima pojava ili uočenim činjenicama, koja nisu direktno usmerena ka nekom opštem ili posebnom cilju.

"Otkrivanje ranjivosti" (21.)

Proces identifikacije, prijavljivanja ili slanja ranjivosti ili analize ranjivosti pojedincima ili organizacijama odgovornim za sprovođenje ili koordinaciju sanacije radi rešavanja ranjivosti.

"Pirotehničke smeše" (4. i 8.)

Smeše čvrstih ili tečnih goriva ili oksidatora koji, kad se zapale, prolaze kroz snažnu hemijsku reakciju kontrolisanom brzinom u cilju dobijanja određene vremenske zadržke, ili proizvodnje određene količine topote, buke, dima, vidljive svetlosti ili infracrvenog zračenja. Piroforne materije su podgrupa pirotehničkih supstanci koje ne sadrže oksidatore, ali se spontano pale u dodiru sa vazduhom.

"Pogonsko gorivo" (8.)

Supstance ili smeše koje hemijskom reakcijom proizvode velike količine vrelih gasova kontrolisanom brzinom koja je potrebna za određeni mehanički rad.

"Potrebna" (22.)

Primenjeno na "tehnologiju", odnosi se samo na onaj deo "tehnologije" koji je posebno odgovoran za ostvarivanje ili premašivanje kontrolisanog nivoa performansi, karakteristika ili funkcija. Ovu "potrebnu" "tehnologiju" mogu koristiti različiti proizvodi.

"Prekursori" (8.)

Specijalne hemikalije koje se koriste u proizvodnji eksploziva.

"Proizvodnja" (18., 21. i 22.)

Znači sve faze proizvodnje, kao što su: inženjering proizvoda, izrada, integracija, sklapanje, inspekcija, testiranje i kontrola kvaliteta.

"Razvoj" (17., 21. i 22.)

Odnosi se na sve faze koje prethode serijskoj proizvodnji, kao što su: projektovanje i konstruisanje, istraživanja, analiza i koncepti dizajna, sklapanje i testiranje prototipa, pilot proizvodne šeme, konstrukcioni podaci, proces transformacije prototipa u serijski proizvod, određivanje konfiguracije, integracija, nacrti.

"Robot" (17.)

Mehanizam za manipulaciju, koji može delovati na kontinuiranoj putanji ili od jedne tačke do druge, može koristiti senzore i koji ima sledeće karakteristike:

- a. Multifunkcionalan je;
- b. Sposoban je za pozicioniranje ili orijentisanje materijala, delove, alate ili specijalne uređaje uz pomoć različitih pokreta u trodimenzionalnom prostoru;
- v. Sadrži, u zatvorenoj ili otvorenoj petlji, tri ili više servo uređaja koji mogu imati i step motore; i
- g. Posедуje mogućnost 'programiranja od strane korisnika' metodom učenja/ponavljanja ili korišćenjem elektronskog računara, koji može biti programirani logički kontroler, odnosno bez mehaničke intervencije.

Mogućnost 'programiranja od strane korisnika' znači mogućnost da korisnik umeće, modifikuje ili zamenjuje "programe" na način koji ne predstavlja:

- a. Fizičku promenu u ožičenju ili međusobnih veza; ili
- b. Podešavanje upravljačkih funkcija uključujući unošenje parametara.

Napomena: Gore navedene definicije ne uključuju sledeće uređaje:

1. *Mehanizmi za rukovanje koji se kontrolišu samo ručno, odnosno daljinski od strane operatera;*
2. *Mehanizmi za rukovanje sa utvrđenim redosledom, koji su automatizovani pokretni uređaji, koji rade prema mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program je mehanički ograničen pomoću fiksnih graničnika poput klinova ili kolena. Sled pokreta i izbor putanje ili uglova ne može varirati i menjati se mehaničkim, elektronskim ili električnim putem;*
3. *Mehanički kontrolisani mehanizmi za rukovanje s promenljivim sledom koji su automatizovani pokretni uređaji, i koji rade prema mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program je mehanički ograničen pomoću fiksnih, ali prilagodljivih graničnika, kao što su klinovi i kolena. Sled pokreta i izbor putanje ili uglova je promenljiv u okviru određenog programiranog obrasca. Varijacije ili modifikacije programiranog obrasca (npr. promena klinova ili zamena kolena) u jednoj ili više osi kretanja se postižu samo mehaničkim delovanjem;*
4. *Mehanizmi za rukovanje s promenljivim sledom bez servo uređaja, koji rade prema mehanički utvrđenim programiranim pokretima. Program se može menjati, ali sekvence se menjaju na osnovu binarnog signala koji šalje mehanički fiksiran električni binarni uređaj ili pomični graničnici;*
5. *Skladišne dizalice (kranovi) definisani kao Kartezijanski koordinatni mehanizmi za rukovanje koji su proizvedeni kao sastavni deo vertikalnog sistema skladištenja na policama, i konstruisani su za dohvatanje sadržaja na policama u svrhe skladištenja ili vraćanja na mesto.*

"Softver" (21.)

Skup jednog ili više "programa" ili "mikro programa" koji se nalaze na bilo kojem opipljivom (materijalnom) medijumu za zapisivanje.

Tehnička napomene

1. 'Program'

Skup instrukcija za izvršavanje procesa koji ima takav oblik, ili se može pretvoriti u takav oblik, da ga računar može izvršiti.

2. 'Mikroprogram'

Niz osnovnih instrukcija, čuvanih u posebnoj memoriji, čije se izvršenje započinje uvođenjem referentnih instrukcija u registar instrukcija.

"Svemirske letelice" (11.)

Aktivni i pasivni sateliti i svemirske sonde

"Superprovodljivo" (20.)

Odnosi se na materijale (tj. metali, legure ili spojevi) koji mogu izgubiti celokupni električni otpor (tj. koji mogu postići beskonačnu električnu provodljivost i provoditi vrlo jake električne struje bez Xulovog zagrevanja).

"Kritična temperatura" (poznata i pod nazivom prelazna temperatura) određenog "superprovodljivog" materijala je temperatura na kojoj materijal gubi otpor na uticaj jednosmerne struje.

Tehnička napomena:

"Superprovodljivo" stanje materijala je individualno i odlikuje se "kritičnom temperaturom", kritičnim magnetskim poljem koje je funkcija temperature; ili kritičnom gustinom struje, koja je s druge strane u funkciji i magnetskog polja i temperature.

"Tehnologija" (22.)

Specifične informacije potrebne za "razvoj", "proizvodnju" ili upotrebu, ugradnju, održavanje (proveru), popravku, remont ili renoviranje određenog proizvoda. Ove informacije imaju oblik 'tehničkih podataka' ili 'tehničke pomoći'.

Tehničke napomene:

1. 'Tehnički podaci' mogu biti u obliku tehničkih crteža, dijagrama, modela, formula, tablica, inženjerskih projekata ili specifikacija, priručnika i instrukcija u pisanom obliku ili na drugim medijima ili uređajima kao što su diskovi, trake i read-only memorije;

2. 'Tehnička pomoć' može biti u obliku instrukcija, veština, obuke, radnih znanja i konsultantskih usluga. 'Tehnička pomoć' može uključivati prenos 'tehničkih podataka'.

"U javnom domenu" (22.)

Ovo je "tehnologija" ili "softver" koji su dostupni za javnu upotrebu bez ograničenja za njihovu dalju distribuciju.

Napomena: Ograničenja u pogledu autorskih prava ne menjaju svojstvo "tehnologije" ili "softvera" da se nalaze "u javnom domenu".

"Civilni vazduhoplov" (4. i 10.)

"Vazduhoplovi", navedeni po oznaci na listi objavljenih sertifikata o letenju od strane civilnih vazduhoplovnih organa jedne ili više država članice EU ili država učesnica Vasenarskog aranžmana, koji lete na komercijalnim domaćim ili međunarodnim trasama ili su namenjeni za legitimne civilne, privatne ili poslovne svrhe.